

TEMNÉ VODY

OSOBY

Forgael

Aibric

Lodníci

Dectora

TEMNÉ VODY

Stěžen a veliká plachta, veliké vratidlo kormidla, záď lodi vystupující několik stop nad jeviště; s přečnivající kormy visí svítilna. Moře nebo nebe představuje polokruhovitá látka, a není viděti nic než temnou hloubku. Osoby se pohybují jen málo. U lodní plachty je viděti několik lodníků. *Forgael* spí a *Aibric* stojí u vratidla na vyvýšené zádi.

1. *lodník* Už to trvá dlouho, ba příliš dlouho, co nás *Forgael* vodí těmi pustinami velikého moře.

2. *lodník* Osm neděl jsme už nepotkali lodi, kterou bychom polapili, ani jsme nepřišli k pobřeží nebo k ostrovu, který bychom vyplenili nebo zpusťovali. Je to zlá věc, když už mám pomalu stáří na krku a pořád se mi nenaskýtá příležitost k nějaké loupeži, která by mi stačila, abych mohl žít klidně a počestně do konce svého života.

1. *lodník* Jsme na cestě od novoluní. A co je horšího, je postavení, v jakém jsme na lodi, když sudy jsou prázdné a když mám hrdlo scvrklé žízní, a není ji čím uhasit, leda vodou.

Forgael (ze spaní). Ano; zde, zde; ty vlasy — mají barvu jako oheň.

1. *lodník* Jen ho poslouvej, jak mluví ze spaní.

Forgael (ze spaní). To bledé čelo, ty vlasy jako ohnivé.

1. *lodník* Má nějaký bláznivý sen, a věř mně, ten sen není bláznivější než to, co si myslí, když nespí. Není první, kterého stíny a preludy připravily o rozum.

2. *lodník* To je to, co mu je. Myslím si to už dávno.

1. *lodník* Pamatuješ se na tu loď, kterou jsme potopili, když byl úplněk?

2. *lodník* Pamatuju. Byla tišina tu noc, a on tu seděl a hrál na tu svou starou harfu, až měsíc zapadl.

1. *lodník* Spal jsem tamhle u okraje lodi a když jsem se při zvuku harfy probudil, stala se s mýma očima jakási změna, a viděl jsem náramně podivné věci. Mrtví ještě pluli po moři a zdálo se, jako by se život, který z každého z nich vycházel, proměňoval v podobu ptáka s lidskou hlavou — šedí byli a najednou se vznesli a volali hlasy, jako jsou naše, a se zpěvem odletěli k západu. Zpívali takováhle slova: „Blaho nesmírné, blaho, kde slunce umírá.“

2. *lodník* Rozumím dobře, co to dělají. Má matka mluvívala o takových ptácích. Posílají je ti věční strážci, aby odváděli muže od tohoto světa a od pozemských žen kamsi, kde jsou zářivé ženy, které nemají stínu, neboť žily už před stvořením země. Ale nemám chuti s ním tam jít.

1. *lodník* Připlížme se k němu a zabijme ho ve spaní!

2. *lodník* Byl bych s ním dávno udělal konec, kdybych se nebyl bál jeho harfy. Když na ni hraje, má prý moc nade všemi, kteří ho poslouchají, ať mají tělo nebo nemají, ať jsou viditelní nebo neviditelní — a kdokoli ho poslouchá, pomate se jako on sám.

1. *lodník* Jakpak na ni může hrát, když spí?

2. *lodník* Ale kdopak by potom byl naším vůdcem a řídil by loď podle medvěda a polárky a dovedl nás zpět domů?

1. *lodník* To jsem uvážil. Musíme získat Aibrika. Ten zná souhvězdí tak dobře jako Forgael. A dobře vládne mečem. — Přidej se k nám, buď našim vůdcem, Aibriku. Umluvili jsme se, že uděláme konec s Forgaelem, dřív než se probudí. Není nikoho, kdo by nebyl rád, až to bude vykonáno. Přidej se k nám a budeš mít náčelnický podíl a užitek.

Aibric Mlé! Vždyť jste přijali plat od Forgaela.

1. *lodník* Málo platu jsme dostali v tomhle roce. Nikdy bychom se nebyli proti němu obrátili, kdyby nás byl dovedl, jak slí-

bil, do moří, kde bude plno lodí. Taková byla úmluva. Co z toho máme, když se takhle potulujeme a zápasíme, nena-skýtá-li se nám příležitost, abychom se napili více vína a líbali více žen, než klidní, mírumilovní lidé za celý svůj život? Budeš zrovna tak dobrým vůdcem, jakým býval on, přidáš-li se jen k nám.

Aibric Vy myslíte, že k lidem jako vy se přidám a že toho zavraždím, jenž byl mým pánem od nejmladších let? Ne! Kdyby lidí takových jak vy byl celý svět, když v druhé misce vah je Forgael. Pojd'te! Lepší odpověď vám dám, až z pochvy vytasíte meč!

1. *lodník* Probudil jsi ho. Bude nejlépe, odejdeme-li, neboť pro-meškali jsme vhodnou příležitost.

Forgael Již ptáci přeletěli? Slyšel jsem tvůj hlas. I jiné.

Aibric Nic jsem neviděl.

Forgael Víš jistě? Kdykoli se probudím, mám obavu, že snad už přelétli. Jen oni jsou mi vůdci. Mnoho dní jsem jich už neviděl, a na světě jich jistě pořád mnoho umírá.

Aibric Již skoro v šílenství tě přivedli, a plavci umlouvali už tvou smrt. Vše, co ti znělo do uší, to v smrt tě vábilo.

Forgael Ne; vždyť mi slíbili —

Aibric Ty sliby znám. Tys vše mi pověděl. Že neslýchanou vášeň dají ti a lásku divnou, jaké nezná svět,

prý nesmrtelnou ženu jakousi,
jež stínu nevrhá, jsouc nadzemská.
Vždyť je to bláznovství. Jen obrať loď,
pluj domů, krásnou ženu vyber si,
žij s pokojem jak muži ostatní
a zapuď nemožné ty sny. Má svět
dost krásných žen, jež muže potěší.

Forgael Kdo získá jejich lásku obvyklou,
ten s krátkou touhou, s klamnou nadějí
a láskou smyslnou je miluje
a zví, že lože lásky, o němž snil,
že klid a mír mu dá, přec není víc
než číše vína, jež se ochutná
a rychle dopije.

Aibric Tak miloval
přec každý — jinak nelze milovat.

Forgael Vždy, když se líbali dva milenci,
přec věřili, že jiná láska jest
jim nablízku, a skoro plakali,
že nemohli ji nalézt.

Aibric Bývá to
tak ve dvaceti letech — později
si cení polibek, zač vpravdě stojí —
snů zanechají.

Forgael Není to jen sen,
toť skutečnost, co budí vašeň v nás,
tak jako lampa vrhá stín — ne, ne —
ne jako lampa — jako slunce zář.
To, po čem žízň miliony rtů,
kdes musí být.

Aibric Já slyšel druidy
tak blábolit, když z vytržení svých
se probouzejí. Mrtví zkusili
to snad či ti, kdo nikdy nežili, —
ne smrtelník.

Forgael Já ze všech živoucích
to najdu jediný.

Aibric Nuž hledej to
tam ve světě, kde bydlí lidé, nebo skoč
zde do moře a skonči pout, jež jinak
se skončit nemůže.

Forgael Dát odpověď
ti nemohu. Nic jasně nevidím,
neb vše je tajemné. Leč někdy přec
mi v hlavě vzplane pochoděň a vše
mi zjasní; když však světlo uhasne,
mám jenom obrazy a obdoby,
chléb mystický a víno svátostní,
tu rudou růží, v které splývají
mi v jedno blaho obě břevna kříže,
a tělo, duše — bdění, sen — i smrt
a život, všečen význam obrazný,
jenž v dávných dobách jim byl přikládán.
Co jiného ta růže jest než to?
Snad jsou to divuplné pověsti
a staré báje o mystických sňatcích
a pravdy nemožné? Když pochoděň
se zapálí, pak vše to nemožné
je jisté — v tuto propast vrhám se.

(Vejdou lodníci.)

1. *lodník* Podívej se tamhle! Tam v mlze! Loď s nákladem koření.

2. *lodník* Nebyli bychom ji zpozorovali, nebýt té sladké vůně ve vzduchu. Ambra a santálové dřevo a všechny byliny, které čarodějky přinášejí z východu.

1. *lodník* Ne — moračínové klí a skořice. *Forgael* (bera *Aibrikovi* vratidlo). Věční zachovali mou smlouvu; zaplatili vám hotově.

Aibric Vezměte to lano, abychom ji mohli přivázat, až ji budeme plnit.

1. *lodník* Je na palubě nějaký král a královna. Kde je jedna žena, tam jich jistě bude více.

Aibric Mluv tišeji nebo to uslyší.

1. *lodník* Neslyší; jsou příliš zabráni navzájem sami sebou. Podívejte se! Naklonil se a políbil ji na ústa.

2. *lodník* Až pozná, že máme na palubě zrovna tak dobré muže, nebude možná na konec příliš smutná.

1. *lodník* Bude nebezpečná jako divoká kočka. Tyhle královny myslí více na bohatství a na slavné jméno než na hbitou ruku a silné tělo.

2. *lodník* Nikdo není přirozený, jen lupič. Proto právě celý svět chodí vrávoravě na svých křivých nohou.

Aibric Vrhněte se na ně a zdolejte mužstvo, dokud spí.

(*Lodníci* a *Aibric* vyjdou. S druhé lodi, kterou pro plachtu není viděti, ozývá se třeskot mečů a zmatené hlasy.)

Forgael (který zůstal u vratidla).

Tu jsou, hle, racek, terej, potápka,
a s hlavou muže nebo krásné ženy.

Tu nad stěžněm se zatím vznášejí
a čekají tam na své přátele;

pak na tajnou svou pouť se vydají —
hle, jeden — druhý — dva — teď je jich pět.

Teď všichni zakroužili najednou
a letí v druhou stranu, pořád výš;
tam vzlétli přítel spolu s přítelem;
tam vzlétli ke svým milým ve vzduchu
v těch širých výšinách, by po vzdušných
těch lukách úsvitu se toulali.

Proč čekají však dosud? Nad stěžněm
proč neustále krouží? Shlížejí

teď všichni dolů — teď mi povědí,
co Věční o mně asi vnukli jim

a o nadzemské ženě bez stínu,
jež žije v kraji, kde se končí svět.

Teď slyším zvěst. Leč vše je tajemné.

Dí jeden: „Od lásky a od záští.“

Než skončil, druhý již ho přerušil:
„Od lásky, smrti, ze snů, ze bdění.“

S tím hlasem už se mísí jiný hlas:

„Co zmůžeme? Jsme stíny!“ Tajemstvím
je vše — jsem zmámen září závratnou.

Proč prodlévají pořád nad námi?

Proč kroužíte tu? Proč tu čekáte?

Proč nejdete, kam touha pudí vás,

když na křídlech se šťastně vznášíte?

Jsou příliš neklidni a vysoko

a neslyší. Leč proč to kroužení?

(*Lodníci* se vrátili. *Dectora* je s nimi.)

Forgael (obrátiv se a spatřiv ji).

Proč stojíš upírajíc na mne zrak?

Ty nejsi jádrem světa, ne — ó, ne!
 To nemohou ti ptáci znamenat.
 Ty nejsi jím. Mé zuby v světě jsou,
 a ještě nekously.

Jsem královna —

Dectora

chci, aby pykali, kdo manžela
 mi zabili a mne se chopili.

Forgael

Své naděje jsem skládal na ženu,
 jež nemá stínu? — Kdo tě přivedl?

Dectora

A odkud jsi? — Proč nemáš stínu? — Mluv!

Kéž bouře, která lodi s poklady
 devíti přemožených národů
 mi potopila a mne zahnala

sem k hoři věčnému, kéž také mne
 tam utopila! Ale živa jsem

a žádám řádné potrestání všech,
 kdo na něj sáhli.

Forgael

Jsou tu bytosti,

jež odvažují vše v těch mořích zde,
 jež znají všecku moudrost života

a věštby v skrytých hrobech znějící

z těch obrazů ze zlata zašlého;

že plány královen a králů jsou

jak pel na křídlech motýlích, to vědí,

že váhu nemá nic než smích a pláč —

smích, pláč — že každý duši svou by měl
 mít na ramenou.

Dectora

Stále blouzníš jen,

a já chci vědět, pomstíš-li mne — mluv!

Forgael

Až pozná, že ji odtud nepustím —
 až tohle zví —

Dectora

Co to zas blábolíš?

Že ty mne nepustíš? — Jsem královna.

Forgael

Ač nejkrásnější z žen jsi, skoro bych

si přál, by bylo možno pustit tě;

než pustím-li tě na loď, dám-li ti

i plavce poslušné tvých rozkazů —

jak napneš plachty k plavbě k domovu,

hned vítr povstane, a spousta vln

až k hvězdám vystříkne a zastře je,

tvou loď k mé lodi bokem přirazí —

a budeš na palubě zde — jak teď.

Dectora

Což ten, kdo bloudí v pustých vodách těch

a hukot vln a větru poslouchá,

snad zešílí?

Forgael

Ne, nešílím.

Dectora

A přec

mi díš, že voda s větrem proti mně

se postaví.

Forgael

Ne, nejsem šílený,

vždyť šílenstvím přec není poslouchat,

co věční strážci, kteří přežijí

i lunu, hlásí v tichu půlnočním.

Dectora

Tys zajal mě snad k jejich rozkazu?

Forgael

I ty i já jsme v jejich síti chyceni.

Vždyť jejich ruce větry zbudily

a sem tě hnaly, z jejich úst mám slib,

že budu nesmrtelnou lásku mít

jak oni, od nich mám tu harfu, v níž

je devět kouzel, a je mocnější

než slunce, měsíc nebo chvějivá

sít hvězd a nedá, aby někdo mi
tě vzal.
Dectora (ustoupí nejprve chvějíc se od stěžně, na němž visí harfa,
pak smějíc se).

Mě skoro zmátlo na chvílku,
co o jakési zvěsti blábolíš
a o harfě, jež mocnější je hvězd.
Než vše je blouznění. Kdo donutí
mne, dceru, vnučku králů, bych se stala
tvou souložnicí?

Forgael Dokud nenazvou
mne rty tvé milým, nepolíbím jich.

Dectora Můj manžel, král mi skončil u nohou —
a o lásce mi mluvíš.

Forgael Časů běh
je otřesen v těch mořích, a co zde
se v jedné chvíli činí, na druhou
již nepůsobí.

Dectora Už ti rozumím.
Máš kouzlo druidské, jež hudbou omámí —
těm chladným ženám mořským urvals je,
to kouzlo, jímž se může vyvolat
zlý duch, že tělo mé tvé polibky
ti bude vracet.

Forgael Líbat bude mne
tvá duše.

Dectora Nebojím se, dokud tu
je provaz na smyčku a moře jest,
kde možno utonout. Než dost už slov —
a chtěla bych, bys v tvář mi pohleděl
a poznal, že v ní bázně není.

Forgael

Čiň,

co chceš — z nás nikdo oka nepřerve
v té velké síti, jež nás zastírá.

Dectora Nic na tom světě za strach nestojí.

(Projde mimo Forgaela a stane chvílku, hledíc mu do obličeje.)

Mám dobrý důvod pro tu myšlenku.

(Běží náhle k vyvýšené části zádi.)

Teď mohu se, jak sluší královně,
vzdát strachu.

(Vystoupí na okraj lodi a obrátí se k Forgaelovi.)

Blázne! Hleděl jsi v mou tvář

a nepoznals, co smýšlím. Než se mne
kdo dotkne, zmizím odtud.

Forgael (založí ruce). Ruce mé

se nehnou. Věční drží nás. Jen čiň,
co chceš — z té zlaté sítě neujdeš.

1. lodník Není potřebí, aby ses utápěla. Odpusť nám a dovezeme
tě domů na tvé vlastní lodi a uděláme konec s tímhle mu-
žem, který nás vede v záhubu.

Dectora To slibuji.

Aibric Já stojím při něm. V boj
se dám, by nabyl času zapudit
své sny.

1. lodník On zastřel měsíc náhlou tmou.

Dectora Já devět mečů, jejichž rukojeť
je z rohu nosorožce zrobena,
dám tomu, kdo jej první udeří!

1. lodník Já ho udeřím první. Ne! Ta jeho hudba by mi mohla
postavit na ramena zvířecí hlavu nebo snad dvě hlavy,
které by se navzájem požíraly.

Dectora Loď zlatou, naplněnou ovocem,
jež jako mladé víno opájí,
dám tomu, kdo jej k smrti poraní.

1. *lodník* Já ho udeřím. Až skoná, jeho kouzla skonají s ním a
zmizí.

2. *lodník* Já ho udeřím!

Ostatní. Já také! A já! Já také!

(*Forgael* hraje na harfu.)

1. *lodník* (upadaje v snění). Tohle povídají — že prý je někdo
mrtev na té druhé lodi; musíme tam jít a konat stráž u
mrtvoly. Neřekli, jakým způsobem skonál, ale bylo to
náhle.

2. *lodník* Máš pravdu, máš pravdu. Musíme jít na tu stráž.

Dectora Vzduch očaroval kouzlem druidským a omámil vás sny.

2. *lodník* Jak máme naříkat nad mrtvým, když nevíme, jakým
jménem ho nazývat.

1. *lodník* Pojdte na jeho loď. Jeho jméno nás v tu chvíli na-
padne. Všecko, co vím, je, že umřel, je tomu tisíc let a nikdo
ještě nebyl na stráži u mrtvoly.

2. *lodník* Jak pak máme nad ním naříkat, když nemáme piva!

3. *lodník* Pojdte na to pivo — je tam měch ze svinské kůže
s černým pivem a měch z koziny se světlým.

1. *lodník* (zpívaje). Černé pivo, světlé pivo; světlé pivo, černé
pivo, a měch z koziny plný světlého!

Všichni (zpívají). Černé pivo, světlé pivo; světlé pivo, černé pivo!

(*Lodníci* odejdou.)

Dectora Ó, bozi, při nichž lid můj přísahá,
teď chraňte mne!

Aibric (povstal se země, na niž upadl. Rozhlíží se po meči jako
ve snu).

Kde meč můj? Vypadl
mi z ruky, když jsem slyšel novinu.
Ach, zde je!

(Jde jako ve snu k meči, ale *Dectora* se rozběhne a zdvihne jej,
než si jej *Aibric* může vzíti.)

Aibric (rozespale). Dej mi meč můj, královno!

Dectora Ne, potřebuji ho.

Aibric Nač tobě meč?

Než, nech si jej; — je mrtev — není mně
už třeba meče, vše je skončeno.

Lodník (volá s druhé lodi).

Pojď, *Aibricu*, a pověz, u koho
jsme na stráži.

Aibric Ten mrtvý král? Král Arthur?

Ne, Arthur ne. — Už vím! Toť *Iollan* —
měl zlatou zbroj a hořem zahynul,
že kouzly zlými o svou královnu
byl připraven. To není ještě vše —
byl zavražděn. Ó — ó — ó — *Iollan*,
jenž zlaté zbraně měl, byl zavražděn!

(Odejde. Za jeho řeči a částečně i za následujícího je slyšeti zpěv
lodníků s druhé lodi. *Dectora* stojí před *Forgaelem* se zdviženým
mečem. *Forgael* přejde v jinou melodii.)

Dectora Ta kouzla tvá ti naráz rozptýlím.

(Její hlas se stává zasněným — sklání zvolna meč a na konec jej
docela upustí. Rozpouští si vlasy. Sundá svou korunu a položí ji
na palubu.)

Ten meč má ležet v hrobě u něho.

Byl ve všech jeho bitvách. Rozpustím
své vlasy, ruce sepnu, hořce budu lkát,
neb byl prý hrdý, na tváři měl smích,

měl modré oči, hbitý běžec byl
a zemřel — už je tomu tisíc let.
Ó, ó, ó, ó!

(*Forgael* změnil melodii.)

Ó, ne, to není tak —
vždyť jsem ho dobře znala — jeho smích
jsem slyšela — a vtom byl zavražděn —
tam u mých nohou. Ó — lkám nad tebou,
ó, Iollane zlatý, láska má!
Čím to však, že jsem řekla, že jsem jej
kdys milovala? Vnukl mi to, vím,
ten harfeník — a přec to pravda jest.
Proč všichni na něho se shrnuli
a meči v zlatou přílbu bušili?

Forgael Což, paní, neznáš mne? Vždyť jsem to já,
jejž oplakáváš!

Dectora Ne, je mrtev přec
můj zlatý Iollan, ó, ó, ó, ó!

Forgael To říkali — a já ti dokážu,
že sněním oblouzení hrobaři
jen moje zlaté zbraně pohřbili.
Jen poslouvej tu píseň měsíční,
jak tichým smíchem zní, mou tvář, můj hlas
snad zase poznáš, vždyť mě slyšíš hrát
už tisíc let.

(Vyskočí poslouchaje ptáky. Harfa mu vypadne z rukou, a ona zů-
stane státi opřena o okraj paluby za ním.)

Co dělají ti ptáci?
Proč všichni bijí křídly najednou?
Co křičíte tam nad stěžněm? Má smích

to být a výčitka a pošklebek,
že kouzlem strun jsem lásku vzbudil v ní?
Pak odpovím: byv puzen hlasy, sny,
jež jasným Nesmrtelných poselstvím
mi byly, správně jednal jsem. Neb co
jsem mohl učinit než poslechnout?
A přec tak vyčítavě křičíte.

Dectora (smějíc se). Toť věru nevysvětlitelný div,
že od úplňku do poslední čtvrti
jej oplakávám, když je živ a zdrav.

Forgael Jak mohl jsem jí ublížit, když přec
je veselá? Ne, není proti mně
ten křik váš. Vůle Nesmrtelných jest
vám známa, ten váš třepot perutí
je radostí a všečen ten váš šum
nic jiného než píseň svatební;
a je-li výtkou, odpovídám vám,
že není mezi vámi nikoho,
kdo jinak miloval. Vy zvete to
snad vášní, úctou, šlechtností snad;
to byl však samý klam a lichotky,
by ženu proti vůli získaly —
neb láska bojem jest — je záští v ní;
a říkáte-li: přišla z vůle své —

Dectora Proč odvracíš a zakrýváš svou tvář,
v níž věčně bych se dívala?

Forgael Mám žal.

Dectora Což nemiluji tě už tisíc let?

Forgael Vždyť já přec nejsem zlatý Iollan.

Dectora To nechápu. Vždyť lépe znám tvou tvář
než vlastní ruce.

Oklamal jsem tě —

Forgael a nevíš jak.

Dectora Což není pravdou snad,
že před tisíci lety zrozen jsi
tam na ostrovech, na nichž blaženě
se v tanci točí děti Aengovy,
když svítí měsíc v noci větrné —
že tam mě dovedeš?

Forgael Jen klam to byl;
jen klam — nic víc.

Dectora A jak to může být?
Ač oči tvoje plny lásky jsou,
snad jiná žena právo k tobě má,
a já jen zpola.

Forgael Ne.

Dectora A je-li tak,
ať je jich ještě padesát — co na tom?
Již ani na to nepomyslím; ne —
ne, ani trochu. Mlč však. Ženy jsou
tak kruté, hrdé, srdce tvrdého, —
a chvály, lichotky je popletou —
a proto se jim bojí milenci
vše říci přímo.

Forgael Není tomu tak;
tak nesmírně však jsem ti ublížil,
že pravda musí vyjít na světlo.
Vše vyznám.

Dectora Co mi na tom sejde teď,
když snít mé tělo začalo a ty
ses uhlem hořícím mně stal, jenž plá
v mé obraznosti a v mém rozumu?
A kdyby byla nejdivnější věc

snad pravdou, kdybys mě byl kouzlem jal
a u nohou mi zabil milence
či muže, mluvit bych ti nedala,
neb věděla bych: včera bylo to,
ne dnes, co on měl lásku mou;
a takhle bych si uši zacpala.

(Pausa.)

Proč pláčeš?

Forgael Pláču, že ti nemohu
nic ukázat než roztříštěnou loď
a pusté vody.

Dectora Ó, proč nevzhlédneš
mi v oči?

Forgael Pláču, že je nad námi
jen čirá noc, že není nad hlavou
strop ze zlata a ze slonoviny.

Dectora Strop ze slonoviny by probudil
mou žárlivost a sama strhla bych
ty zlaté sloupy. Chtěla bych, by nic
v tom světě nebylo než milý můj —
by zhynul den a noc a vše, co jest, —
co bude a co není polibkem
rtů našich.

Forgael Proč se díváš v pustou noc?
Mám vln se bát či nepřítelem mým
je měsíc?

Dectora Na měsíc jsem hleděla —
hned přetvořila bych jej v korunu
a na tvou hlavu vložila. — A teď
zas bloudí tvoje myšlenky,
neb hledíš na moře. Což nevíš snad,

jak veliký je hřích, když v myšlenkách
jen chvílku zabloudí, kdo miluje?
(*Forgael* odešel od ní. Ona jde za ním. *Forgael* vyhlíží na moře
a zastíňuje si oči rukou.)

Dectora Proč hledíš na moře?

Forgael Hle, tam, kde mrak
se plíží k měsíci.

Dectora Nic nevidím
než hejno popelavých ptáků tam,
jež letí k západu.

(*Jevišťe se zatemňuje, ale pruh světla padá na osoby.*)

Forgael Jen poslouchej!

Dectora Nic kromě křiku ptáků neslyším.

Forgael Jen dobře poslouchej ten jejich křik
a rozeznáš, že hlasy lidskými
tam pokřikují na sebe.

Dectora Ten mrak
již zastřel měsíc. Ptáci volají —
co mohu jiného než jen se trást?

Forgael Dřív vzduchem kroužili nám nad hlavou
a teď se dali v let; a musíme
plout za nimi — jsou vůdci našimi;
teď křičí — Neslyšíš-li jejich hlas?
„Kde končí svět, je kraj, tam rodí se
jen děti, které lunu přežijí.“

(*Vyjdou lodníci s Aibrikem. Nesou pochodně.*)

Aibric Tak veliký jsme poklad našli,
že nelze si to ani představit.

Loď plna beden s drahým kořením,
a sošky jsou tam ze slonoviny
a s ametystovýma očima

a draci s rubínovýma. A loď
se celá třpytí jako síť, když v ní
je plno sledů. Domů, *Forgaele*,
se vraťme, užijme tam pokladu!
Což nenašel jsi zde tu královnu?
Co ještě hledáš v mořských končinách?

Forgael To nelze — dál až k cíli popluji.

Ta žena, myslím, půjde se mnou dál.

Aibric Ó, paní, domluv mu, ať obrátí
svou loď. Vždyť ví, že odvádí tě v smrt;
to popřít nemůže.

Dectora Je tomu tak?

Forgael Nic nevím najisto.

Dectora V kraj bezpečný
mě dovez, v známá místa nějaká.
Vždyť máme vše, co život může dát,
když máme sebe.

Forgael Jak bych našel klid,
těch poslů a těch vůdců nedbaje
a všech těch zjevů, toho volání?

Dectora Jsem žena, zmirám každým dechnutím.

Aibric Je marná řeč — tam na tu druhou loď
jdu za vámi a lano rozetnu,
až s tímhle mužem zde se rozloučím;
neb ani já ni nikdo z živoucích
už jeho tváře nespatri.

(*Vyjdou lodníci zastrčivše jednu pochodně na okraji paluby.*)

Forgael (*Dectoře*). Jdi s ním,
on ochrání tě, domů doveze.

Aibric (*chápe se ruky Forgaelovy*).
To splním pro něj.

Dectora Ne, tu máš ten meč
a přetni lano — já jdu s Forgaelem.

Aibric Nuž s Bohem!
(Odejde. Světlo se zesiluje.)

Dectora Meč se zařal do lana —
je přefato — již padá do moře
a splývá do vln. Starý draku, ty,
jenž miloval jsi svět a poutal jsi
nás k němu, přefat jsi — jsi přefat už —
svět uniká — jsem sama s milým svým
a s očí nikdy už mu nesejdu.
Jsme navždy spolu sami, Forgaele,
a směju se, neb zahnat od sebe
mne nemůžeš. Již mlha zastřela
nám nebe — sami spolu budeme
až na věky. My dva — ta koruna —
tak trochu vzpomínám. — To byl jen sen.
Ó, králi, nakloň níže hlavu svou,
a na skráně ti vložím korunu.
Ó, květe na větvi, ó, ptáku v listí,
ó, rybo stříbrná, již ruce mé
si v proudu chytily — má jitřenko,
jež v modru chvěješ se jak bílá laň
kdes na okraji lesa zamženém,
níž skloň se, vlasy svými zastru tě —
již nebudeme hledět na ten svět.
Forgael Ó, milá, sítí jsme se zastřeli
a pevně sevřeli — jsme nesmrtelní;
zní stará harfa sama od sebe
k těm šerým ptákům volajíc — a sny,
jež zrodily se ze snů, žijí v nás.

NA BAILOVĚ BŘEHU

OSOBY

Blázen

Slepec

Cuchulain, král v Muirthemne

Conchubar, nejvyšší král v Uladhu

Mladý muž, syn Cuchulainův

Králové a zpívající ženy

NA BAILOVĚ BŘEHU

Veliká síň v Dundealganu — nikoli „Cuchulainův veliký, starý dům“, nýbrž shromaždiště blíže moře. V pozadí veliké dveře; dveřmi vniká zamlžené světlo jako od mořské mlhy. Mnoho stolic a dlouhá lavice. Jedna z těch stolic, obrácená směrem k popředí jeviště, je větší než ostatní. Někde v pozadí stůl a na něm láhve s pivem a rohy k pití. Malé dveře po jedné straně síně. *Blázen* a *slepec*, oba otrhaní, s obličejí, které jsou groteskní a podivné maskami, vcházejí dveřmi v pozadí. *Slepec* se opírá o hůl.

Blázen Jaký ty jsi obratný člověk, třebaže jsi slepý! Není člověka, který má dvě oči v hlavě, který by byl tak obratný jako ty. Kohopak kromě tebe by bylo napadlo, že si drůbežnice každý den po obědě trochu schrupne? Jakživ bych nic nedovedl ukrást, kdybys mně nepověděl, kde to mám hledat. A jaký ty jsi kuchař! Když ukradnu a oškubu slepici, vezmeš mi ji z rukou a dáš ji do té veliké nádoby na krbu, a já si mohu vyjít a běhat o závod s čarodějnicemi na břehu moře, až mi přijde chuť na jídlo; a když ji mám, čeká už na mne uvnitř slepice, pěkně upečená.

Slepec (hmataje kolem sebe holí). Pěkně upečená.

Blázen (bera slepce kolem krku). Pojď, já dostanu stehýnko, ty dostaneš stehýnko, a o prsíčka budeme losovat; a až budeme jíst, budu tě chválit — budu tě chválit, že máš tak dobré nápady a že umíš tak dobře vařit. Nikdo na světě se ti nevyrovná, slepče. Pojď, pojď! — Počkej chvilenu. Neměl jsem zavírat dveře. — Jsou některé, ty mě hledají, a nerad bych, abý mne nenašly. Neříkej to nikomu, slepče. Jsou některé, ty za mnou chodí. Sama Boann z řeky a Fand z hlubokého moře. Čarodějky to jsou, a větrem přiletí a vo-

lají: „Dej mně hubičku, blázne, dej mně hubičku!“ — to volají — Takhle jsou dveře dost široce otevřeny. Všecky čarodějky teď mohou dovnitř. Nerad bych, aby bušily do dveří a říkaly: „Kde je ten blázen? Pročpak zastrčil u dveří závoru?“ — Možná, že uslyší, jak to v hrnci kloktá, a vejdou dovnitř a sednou si na zem. Ale nic jim nedáme z té slepice. Ať se vrátí zase do moře — ať se zas vrátí do moře!

Slepec (ohmatávaje rukama nohy veliké stolice). Á! (Pak ohmatávaje lenoch — hlasitěji.) Á — á —!

Blázen Pročpak říkáš Á — á?

Slepec Znam tu velikou stolicí. To dnes přijde král Conchubar. Přinesli jeho stolec. Ode dneška bude už doopravdy Cuchulainovým pánem. Proto právě přijde.

Blázen To musí být veliký muž, aby byl pánem Cuchulainovým.

Slepec To také je. Je to veliký muž. Je nade všemi ostatními králi irskými.

Blázen Cuchulainův pán! Myslil jsem, že si Cuchulain může dělat, co se mu líbí.

Slepec To také dělal, to také dělal. Ale počínal si příliš divoce, a Conchubar dnes přijde a zaváže ho přísahou, která udělá konec jeho potulkám, a udělá, že bude poslušný jako domácí pes, a udrží ho pořád nablízku. — Bude sedět na té stolici a vezme ho pod přísahu.

Blázen A jak to udělá?

Slepec Nemáš na to dost rozumu, abys chápal takové věci. (Posadí se na stolec.) Bude sedět na téhle stolici a řekne: „Slož přísahu, Cuchulaine. Vyzývám tě, abys přísahal. Udělej, jak ti říkám. Copak je tvůj rozum proti mému a co je tvé bohatství proti mému? A jaké máš syny, aby platili tvé dluhy

a postavili ti kámen na hrob, až umřeš? Přisáhej, povídám ti. Slož závaznou přísahu!“

Blázen (krče se a kňouraje). Nechci. Nebudu přísahat. Chci obědovat.

Slepec Ticho, ticho! Oběd ještě není hotov.

Blázen Říkal jsi, že je právě.

Slepec Že jsem to řekl? Inu, možná, že je hotov, a možná, že není. Křídla jsou možná bílá, ale stehýnka jsou možná červená. Maso je asi ještě pevně na kostech a nešlo by v zubech od kostí. Ale věř mi, blázne, bude to doděláno, než se do toho zakousneš.

Blázen Zuby mně hladem vylézají.

Slepec Něco ti budu vypravovat — králové mají povídkáře, ti jim vypravují, zatím co čekají na oběd; budu ti vypravovat příběh, a bude v něm boj; příběh, ve kterém bude zápasník hrdina a loď a královnin syn, který má v úmyslu zabít někoho, koho znáš ty i já.

Blázen Kdopak to je? Kohopak přichází zabít?

Slepec Jen čekej, až uslyšíš. Když jsi kradl slepici, ležel jsem v jámě v písku a slyšel jsem přicházet tři muže, a znělo to, jako by vlekli nohy. Byli raněni a stenali.

Blázen Mluv dál. Vypravuj mi o tom boji.

Slepec Byl boj, veliký boj, úžasně veliký boj. Mladý muž přistal u břehu, strážci břehu se ho zeptali po jeho jméně, ale nechtěl je povědět a jednoho zabil, a ostatní utekli.

Blázen To je dost. Teď pojď na tu slepici. Přál bych si, aby byla větší. Přál bych si, aby byla tak veliká jako husa.

Slepec Pst! Ještě jsem ti všechno nepověděl. Víím, kdo ten mladík je. Slyšel jsem, jak ti utíkající muži říkali, že měl ryšavé vlasy, že přišel ze země Aoifiny, že přišel zabít Cuchulainu.

Blázen To nikdo nedovede.

(Zpívá.)

Cuchulain zabil krále,
krále a syny královské,
draky vyšlé z vod,
čarodějky ze vzduchu,
Banachy a Bonochoy a lesní lid.

Slepec Ticho! Ticho!*Blázen* (zpívá dále).

Čarodějky kradoucí mléko
obry kradoucí děti,
vědmy se zaječí hlavou,
zajíce s drápy jak vědmy,
všecky ty hrdopýšky

(mluví): ze samých hlubin drsného černého severu.

Slepec Ticho, povídám!*Blázen* Ví to Cuchulain, že ho přichází zabít?

Slepec Jakkpak by to věděl, když má hlavu plnou bláznivých
snů! Nedbá o obyčejné boje. Proč by se pouštěl do boje,
kdyby v něm nebyl nikdo než ten mladý muž? Kdyby to
tak byla bílá srnka, která by se snad proměnila v královnu,
než by vzešlo ráno —

Blázen Pojď na tu slepici! Chtěl bych, aby byla tak veliká jako
prasátko — slepice s husím sádlem — a aby křupala jako
vepřová.

Slepec Žádné spěchy! Žádné spěchy! Ví, či je syn. Nikomu ji-
nému bych to nepovídal, ale tobě to povím — tajemství je
pro tebe lepší než oběd. Slyšíš rád nějaké tajemství.

Blázen Pověz mi to tajemství.

Slepec Ten mladík je Aoifin syn. Ví, jistě, že to je Aoifin syn,
neodbytně se mi to vtírá, že to je syn Aoifin. Slyšel jsi mě

často mluvit o Aoifě, veliké bojovnici, kterou Cuchulain
tam na severu přemohl?

Blázen Ví, ví. Je to jedna z těch podivných královen, které
žijí v hladovém Skotsku.

Slepec Jsem jist, že to je její syn. Byl jsem dlouhou dobu
v zemi Aoifině.

Blázen To bylo, než tě oslepili za to, že jsi zaklel vítr.

Slepec Byl tam u ní v domě hoch, ten měl rusé vlasy zrovna jako
ona, a všichni říkali, že ho vychovávají, aby zabil Cuchu-
laina, že ona Cuchulaina nenávidí. Kladla přílbu na kamen-
ný sloup, říkala, že to je Cuchulain, a naváděla hoča, aby
po něm házel. Slyším venku kroky — Cuchulainovy kroky.

(Cuchulain přejde venku v mlze kolem dveří.)

Blázen Kam to Cuchulain jde?

Slepec Jde naproti Conchubarovi, který ho vyzval, aby složil
přísahu.

Blázen Ach — přísahu, slepče. Jakkpak já si mohu pamatovat
tolik věcí najednou? Kdo má přísahat?

Slepec Cuchulain má přísahat Conchubarovi, který je nejvyšším
králem.

Blázen Jak ty všechno pleteš dohromady, slepče! Vypravoval
jsi mi jeden příběh a teď mi zase vypravuješ něco jiného . . .
Jakkpak mám na konec pochopit souvislost, když hned na
počátku všechno pomícháš? Počkej, až si to srovnám. Tak
tedy, tuhle je Cuchulain (ukazuje na jednu nohu), a tuhle je
ten mladík (ukazuje na druhou nohu), který ho přišel zabít, a
Cuchulain to neví. Ale kde je Conchubar? (Vezme vak, který
má po boku.) Tohle je Conchubar se vším svým bohatstvím
— Cuchulain, mladík, Conchubar. — A kde je Aoife? (Vyhodí
do výše čepici.) Tuhle je Aoife, vysoko na horách ve vyso-

kém, hladovém Skotsku. Možná, že to konec konců není pravda. Možná, že sis to sám vymyslíl. Už jsi mě předtím mnohokrát podvedl svými lžemi. Pojď k hrnci, žaludek se mi svírá a kručí. Chtěl bys, aby skřípal jako vrata?

Slepec Povídám ti, že to je pravda. A ještě více je pravda než tohle. Poslechneš-li, co ti říkám, zapomeneš na svůj žaludek.

Blázen Nechci!

Slepec Poslouchej! Víím, kdo je otcem toho mladíka, ale nepovím to. Báł bych se to vyslovit. Ach, blázne, zapomněl bys na všecko, kdybys zvěděl, kdo je otec toho mladíka.

Blázen Kdo je to? Hned mi to pověz, nebo sebou zatřepu. Tak, ven s tím, nebo sebou zaklepu.

(Šum hlasů v dálce.)

Slepec Počkej, počkej! Někdo přichází . . . To přichází Cuchulain. Vrací se s králem vladařem. Jdi a zeptej se Cuchulaina. Ten ti to poví. Málo budeš dbát o jídlo, až se Cuchulaina na tohle zeptáš . . .

(*Slepec* vyjde postranními dveřmi.)

Blázen Zeptám se ho. Cuchulain to bude vědět. Byl v zemi Aoifině. (Jde směrem ke dveřím.) Zeptám se ho. (Obrátí se a vrátí se.) Ale ne, nezeptám se ho, měl bych strach. (Jde zase několik kroků). Ano, zeptám se ho. Co je v tom zlého, zeptám-li se? *Slepec* říkal, že se ho mám zeptat. (Vrací se.) Ne, ne. Nezeptám se ho. Mohl by mě zabít. Já jsem zabíjel jen slepice, husy a selata. On zabil krále. (Jde zase skoro až k hlavním dveřím.) Kdo říká, že mám strach? Nebojím se. Nejsem baba. Zeptám se ho. Ne, ne, Cuchulaine, nebudu se tě ptát.

Cuchulain zabil krále,
krále a syny královské,

draky vyšlé z vod,
čarodějky ze vzduchu,

Banachy a Bonochoy a lesní lid.

(Odchází postranními dveřmi; poslední slova je slyšet zvenku. Velikými dveřmi v pozadí vstoupí *Cuchulain* a *Conchubar*. Dokud jsou ještě venku, je slyšeti, jak *Cuchulain* rozzlobeně zvýší hlas. Je snědý muž, věku něco přes čtyřicet let. *Conchubar* je mnohem starší a má v ruce dlouhou berlu uměle vyřezávanou nebo se zlatou rukojetí dovedně vypracovanou.)

Cuchulain Že — nevyzván — jsem zabil některé a jiné podle chuti odměnil, jen pro několik věcí nevážných se zavázat mám přísahou, ba teď — teď k tomu nový kámen přikládáš — tvým sluhou musím být a otrokem, že jakýs mladík z kraje Aoifina břeh našel špatně strážěn.

Conchubar Přistal tu, když vidu ani slechu o tobě zde nebylo, když s divou družinou jsi tančil nebo lovil.

Cuchulain Možno přec ho vypudit. A nechci vázán být. Chci tančit, lovit, rvát se, milovat, kdy chuť mi přijde — kdekoli. Čas vlił ti v žíly vodu, proto smýšlíš tak.

Conchubar Zem silnou, spořádanou zanechat chci dětem svým.

Cuchulain A já jen poslouchat tě mám; své vůle vzdát se; jít, kam chceš; jak zavoláš, hned přijít; v radě tvé mám s ošklivými starci zasedat;

já, jehož pouhé jméno chránilo
tu zemi, já; jenž Maevu cruachanskou
jsem vyhnal, severské ty piráty,
sto králů ze Sorchy a krále příšle
sem ze zahrady na východě světa.

Proč já — jenž trůn ti zachoval, když všichni
tě s něho chtěli svrhnout — přísahat
mám poslušnost, tak jako bych byl král,
jenž zabývá se chovem dobytka?
Což hnáty od ohně mám skvrnité
či nedovedou ruce mé už nic,
než hůlkou v popelu rýt obrazce?
Tak chabý, líný jsem, že potřebí
je biče, než ti posloužím?

Conchubar

To ne —

ne, Cuchulaine. Ale děti mé
mi denně praví: „Toho muže snést
je pořád těžší. Jaká bezpečnost
s tím mužem, jenž si nedá poručit,
ježž nikdo nekoupí a nespoutá?
Až zemřeš, budeme mu vydáni;
on pálí zem jak oheň — nikdy čas
ho nezmění.“

Cuchulain

Toť pořád pěknější.

Mám kterékoli dítě poslouchat,
ježž na trůn vsadíš, jako bys to byl
ty sám?

Conchubar

To zajisté. Král nejvyšší
jsem já a rovněž bude jím můj syn;
a ty, ač krev tvá je tak divoká,
ač ze slunce tvůj otec pocházel,

jsi malým králem jen a znamenáš
jen málo ve všem, co se vlády tkne,
když tebe s dětmi svými srovnávám.
Je dobře teď se jasně vyslovit,
neb v mnohých zemích o nás po smrti
se bude mluvit. Za svých mladých let
jsme zřeli nebe jako žhoucí mrak
se vznášet nad světem — a my jsme víc,
než lidé nyní mohou být, když mrak
se zdvihl, proto upřímnosti víc
je třeba. Conchubare, nemám rád
tvé děti — síly v těle nemají
a měkce ulehnu, kde ležíme
my oba tvrdě.

Cuchulain

Conchubar

Posmíváš se jim,

že sám jsi bezdětný.

Cuchulain

Jen za štěstí

si pokládám, že nezanechám tu
jen bledý stín a muže pro posměch,
by přecházel a brblal po chodbách,
kde zněl můj smích a zpěv.

Conchubar

Toť planá řeč,

ač chvastáš se, žes ke mně upřímný,
neb každý, kdo má dům a pozemky,
ježž po staletí byly v rodině
a její jméno měly, trápí se,
když ví, že cizímu se dostanou,
až zemře.

Cuchulain

Takhle cítí většina;

však po nás dvou tu jméno zůstane
a se strun harfy bude znít.

Conchubar

Jak právník
si hraješ s důvody, a není v nich
tvé přesvědčení. Znáš tvé myšlenky;
vždyť spali jsme pod jedním pláštěm kdys
a z jedné číše pili. Znáš tě přec
skrz naskrz. Slyšel jsem, jak ze spaní
jsi vzdychal „Nemám syna“ s trpkostí,
že kleknuv, za splnění touhy tvé
jsem prosil bohy.

Cuchulain

Myslil sis, že já
se poddám jako jiní, budu-li
mít důvod jako oni. Není tak —
mně pohnutky je třeba vážnější
než ta, jež byla mi jen ke zkáze,
když — napodobiv jej — jsem činil to,
co čistý sokol s výšin nebeských,
jenž se smrtelnou ženou tělo mé
prý zplodil.

Conchubar

Posmíváš se jako vždy
zas každé naději, i rozumné,
a nechceš nic či věci nemožné.
Kdo viděl kdy to dítě, které snad
by vyhovělo myslí takové?
Švůj dům, své jméno pozůstavil bych
jen tomu, kdo by v boji odolal
i mně.

*Cuchulain**Conchubar*

Když přec tak hbité nohy máš
a každé všední štěstí přezíráš,
měls dceru vzduchu kdesi na horách
či dceru z říše mořské na břehu
si uchvátit.

Cuchulain
Conchubar

Já nejsem rouhačem.
Ty naše královny však přezíráš
a neuznal bys dítě, kdyby ti
je některá z nich porodila.

Cuchulain

Ne —

to neříkám.

Conchubar

Ach, pamatuji se,
jak pivem rozjařen ses vychloubal,
že v Skotsku, kde ses učil válčení,
prý byla jedna s vlasy rusými
a s tváří jako mramor, a ač rád
jsi měl i jiné, že bys syna chtěl
spíš od té divé ženy z tábora
než od některé jiné královny.

Cuchulain

Ty zveš ji „divou ženou z tábora“,
neb mezi kolovraty jen jsi žil
a znáš jen ženy, které říkají:
„Jak moudrý jsi!“ a „Co chceš k večeři?“
„Co obléci, bych se ti líbila?“
a které ve dne v noci napořád
tak hučí. — Divá žena z tábora!
Než, rozpaluji se tu zbytečně.
Vždyť tys ji neviděl. Ach, Conchubare,
jen kdybys ji byl spatřil — se smíchem
když hrdou, nepokojnou hlavu svou
tak nazad hodila a tětivu
až k uchu napiala — či u ohně
když seděla a její vážný zrak
byl rozumem jak vínem naplněn —
či když v tom bujném těle každý sval
se láskou chvěl! — Ač děti neměla,

- Jiný král* Ne, to dovol, vládce, mně;
neb Aoife divoká mi odvedla
mé otroky.
- Jiný král* Ne, mně to dovol, mně,
neb zpusťovala mi můj dům a krb.
- Jiný král* Boj přenech mně!
- Jiní králové* (dohromady). Ne, mně! Ne, mně! Ne, mně!
- Cuchulain* Zpět! Zastrčte ty meče! Nikdo zde
tu výzvu nesmí přijmout, když jsem já
ji odmítl. Meč zastrč, Laegaire!
- Mladý muž* Ne — jen je nech, ať přijdou, chtějí-li;
já proti dvěma z nich se postavím.
- Cuchulain* Tak byl bych mluvil, když jsem měl tvůj věk.
Jsi však v mém domě. Kdo by bojovat
chtěl s tebou, musí se mnou zápasit.
Hle — mlčí! Kolik z vás se postaví,
když (vytasí meč) tenhle bručoun vyrazí, ten
hvizdač,
ten jespák, tohle ostří šedější
než příliv — myš, jež hlodá tramoví,
jež drží svět — hle, tenhle meč — a všem
bych čelil, mít já syna, jak jsi ty.
Ten pomstil by mne, až bych naposled
byl čelil těm, jimž otce, bratry, syny
a přátele jsem zabil, bráně zde
trůn Conchubarův, když se shrnuly
ty voje ze čtyř krajů s havrany,
již nad hlavami se jim vznášeli.
A mstitele bych nepotřeboval.
Jak vodu s mísy bychom ty a já
je smetli.

Mladý muž

Od té chvíle budeme
stát při sobě. — Zde náramek!

Cuchulain

To ne,
jen po pořádku, jeden po druhém.
Jsem starší, na mně nejdřív řada jest.

(Rozestře plášť.)

Ten plášť zde tkalo devět královen
z té říše podmořské — a z rouna vln
jej tkaly — dlouho vyšivaly jej.
Můj otec, kdybych s ním byl bojoval,
by mne byl zabil; zrovna tak bych já —
mít syna — v boji přinesl mu smrt,
neb daleko jsou stará ohnivá
ta zřídla — denně více chladne krev.

Conchubar (silným hlasem). Již dost. Já nechci toho přátelství.

A zakazuji to, neb Cuchulain
je poddán mně. Ten jinoch bez boje
nám neujde. Já sám —

Cuchulain

Ne, nesvolím!

Conchubar

Ty rozkazuješ mně?

Cuchulain

Stůj! Ani krok!

Ne, nepustím tě.

Conchubar

Šlíš, omámen

jsi kouzly.

Králové (křičí).

Ano, kouzly — oblouzen!

První starý král

Tvou mysl čarodějka popletla,
a jinoch připomněl ti podobou
tu ženu, kterou miloval. A pak
jsi náhle vztáhl ruku na vládce!

Cuchulain

A na vládce jsem vztáhl ruku svou?

Conchubar To jakás čarodějka nad námi
se vznáší.
Cuchulain Ano, čarodějná moc!
Ty čarodějky ve vzduchu! (Mladému muži.) Nuž
mluv!
Kdo nabádal tě k tomu? — Ven! Neb teď
se střetne s mečem meč.

Mladý muž Vždyť... Vždyť jsem já
to nezpůsobil!

Cuchulain Ven — ven! — pravím, ven!

(Mladý muž vyjde a *Cuchulain* za ním. *Králové* vycházejí za nimi
vyrážejíce zmatené křiky a slova, která pro hluk skoro není sly-
šeti. Někteří volají: „Pospěšte, pospěšte!“ „Proč tak dlouho otá-
líte ve dveřích?“ „Přijďme pozdě?“ „Dali se už do boje?“
„Vidíte, bojují-li?“ a tak dále. Jejich hlasy se navzájem pře-
hlušují. *Tři ženy* zůstávají samotny.)

1. žena Ó, viděla jsem, viděla!

2. žena A co?

Co křičíš?

1. žena Věční ukázali mně,
co nastane.

2. žena Jak? Kde?

1. žena Zde v popelu,
v té pánvi zde.

2. žena Teď, cos ji držela?

3. žena Mluv rychle!

1. žena Střechu *Conchubarovu*
jsem viděla se řídit do ohně,
a stěny pukaly a černaly.

2. žena Ach, pro smrt šel si *Cuchulain*!

3. žena Ó, ó!

2. žena Kdo mohl si jen pomyslit, že muž
tak velký padne mečem neznámým!
1. žena Náš život plyne mezi bláznovstvím
a slepotou a spěje ke konci,
jejž nikdo napřed poznat nemůže.
2. žena Nuž, pojďme pohledět, jak uhasne
ta jeho sláva.

(Ostatní dvě jdou ke dveřím, zastaví se však chvilku na prahu
a naříkají.)

1. žena Nenaříkejte,
neb bude třeba naříkat a rvát
si vlasy, až vše bude skončeno.

(Ženy vyjdou. Za následujícího výjevu je občas slyšeti třesk
mečů.)

(Vejde *blázen* táhna za sebou *slepce*.)

Blázen Tys ji snědl! Tys ji snědl! Nenechals mi nic než kosti.

(Sraží *slepce* k zemi vedle vysokého stolce.)

Slepec Ó, že já musím snášet takovéhle soužení! Ó, bolí mě celé
tělo! Ó, jsem roztrhán na kusy! Takhle mi odplácíš za
všecko dobré, co jsem ti učinil?

Blázen Tys ji snědl! Obelhal jsi mě. Mohl jsem si to hned po-
myslit, žes ji snědl, když jsem viděl, jak jdeš zvolna a ospale.
Lež tu, až přijdou *králové*. Ó, já to na tebe povím *Conchu-*
barovi a *Cuchulainovi* a všem těm *králům*!

Slepec Co by se bylo s tebou stalo, kdyby nebylo mne, když přec
nemáš rozum pohromadě. Kdybych já se o tebe nestaral,
copak by sis počal, abys měl co jíst a aby ses mohl ohřát?

Blázen Ty se o mne staráš? Ty si pěkně zůstáváš v bezpečí a
mne posíláš do všech možných nebezpečností. Poslal jsi
mě dolů po skalnatém srázu pro vejce *racků*, a sám sis zatím

vyhříval slepé oči na slunci; a pak jsi snědl všechno, co bylo dobré k jídlu. Nechals mi vejce, která nebyla ani vejce ani pták. (*Slepec* chce povstati, *blázen* ho donutí, aby si zase lehl.) Zůstaň tiše ležet, až zavru dveře. Venku je nějaký hluk — silný, protivný hluk, že sám sebe neslyším. (Zavře hlavní dveře.) Pročpak nemohou být tiše! (*Slepec* se snaží uniknouti.) Aha, rád bys utekl, to bys rád! (Jde za slepcem a přivede ho zpět.) Tady lež! Tady lež! Ne, neutečeš! Lež tu, až přijdou králové. Všecko jim o tobě povím. Všecko to povím. Jak si sedíš a jak se ohříváš, když jsi mi kázal udělat oheň z polének, zatím co já sedím a do něho foukám. Nevykážeš mi vždycky, když je větrno, tu stranu keře, kam fouká vítr, a když je deštivo, tu stranu, s které prší?

Slepec Ó, milý blázne, poslechni mne. Jen si vzpomeň, jak jsem o tebe pečoval. Dovedl jsem tě k mnohému teplému krbu, kde tě dobře přijali, ale nechtěl jsi tam zůstat; pořádl ses potuloval.

Blázen Posledně, když jsi mě tam zavedl, nezatoulal jsem se já pryč, ale tebe vyhodili, poněvadž jsi jim vzal jídlo z hrnce, když se nikdo nedíval. Zůstaň teď tiše!

Cuchulain (vrazí dovnitř). Čáry! Není kouzla na zemi nebo mezi čarodějkami ve vzduchu, aby ho tyhle ruce nedovedly zlomit!

Blázen Poslechni, *Cuchulaine*! Odešel jsem a nechal jsem ho u krbu péci slepici. Snědl ji celou, ačkoli jsem ji ukradl já. Nic mi nenechal než peří!

Cuchulain Naplň mi roh pivem.

Slepec Dal jsem mu, co má nejradši. Nevíš, jak ten blázen je marnivý. Nic nemá tak rád jako peří!

Blázen Nic mi nenechal než kosti a peří. Nic než peří, třebaže jsem ji ukradl já.

Cuchulain Podej mi ten roh. — Spory také zde! (Pije.) Copak máte vy dva, co stojí za spor? Ven s tím!

Slepec Kdepak by on byl, nebýt mne? Musím pořád přemýšlet — přemýšlet, abych sehnal jídlo pro nás oba, a když to máme, je-li úplněk nebo nastává-li příliv či odliv, nechává králíka v tenatech, až je v něm plno červů, nebo nechává pstruha proklouznout rukama zpět do řeky.

(Zatím, co slepec mluví, dal se blázen do zpěvu.)

Blázen (zpívá). Když jsi byl na dubě žaludem,
byl jsem já větrnou korouhvičkou;
špalkem teď starým jsi, a já jsem
dosud tou větrnou korouhvičkou.

Slepec Jen ho poslouvej. Takovéhle žvasty musím poslouchat den jak den.

(*Blázen* si strká peří do vlasů. *Cuchulain* si vezme hrst peří z hromádky, kterou blázen má vedle sebe na lavici, a z vlasů bláznových a utírá si jimi krev se svého meče.)

Blázen Vzal si mé peří a utírá jím svůj meč. Je to krev, co utírá s meče.

Cuchulain (jde ke dveřím v pozadí a odhazuje peří). Stojí kolem jeho mrtvoly. Neprobudí ho přes všechny jeho čáry.

Slepec Ten zabitý je ten mladý bojovník. Ten, který přišel ze země Aoifiny.

Cuchulain Myslí si, že se zachrání svými kouzly.

Blázen Ten slepec povídal, že tě ten mladík zabije. Přišel ze země Aoifiny, aby tě zabil. Ten slepec povídal, že ho naučili bojovat zbraněmi všeho druhu, aby to udělal. Ale já jsem pořád věděl, že ho zabiješ ty.

Cuchulain (k slepci). Tys ho tedy znal?

Slepec Viděl jsem ho, když jsem ještě měl své oči, v zemi Aoifině.

Cuchulain Tys byl v zemi Aoifině?

Slepec Znal jsem ho a tu jeho matku.

Cuchulain Chtěl právě o ní mluvit, když skonala.

Slepec Byl to syn královny.

Cuchulain Jaké královny? Které královny? (Chopí se slepce, který teď sedí na lavici.) Byla to Scathach? Bylo tam mnoho královen. Všude tam vládly královny.

Slepec Ne, Scathach ne.

Cuchulain Byla to tedy Uathach? Mluv! Mluv!

Slepec Nemohu mluvit; svíráš mě příliš pevně. (Cuchulain ho pustí.) Nepamatuju se, kdo to byl. Nevím to jistě. Byla to nějaká královna.

Blázen Před chvílkou povídal, že ten mladík je Aoifin syn.

Cuchulain Ona? Ne, ne! Ta neměla syna, když jsem tam byl.

Blázen Ten slepec povídal, že ho uznávala za svého syna.

Cuchulain Milejší by mně bylo, kdyby to byl býval syn některé jiné ženy. Jakého pak měl otce? Nějakého bojovníka z Alby?

Byla to milostná žena — hrdá, bledá, milostná žena.

Slepec Nikdo nevěděl, čím je syn.

Cuchulain Nikdo nevěděl! Věděl jsi to ty, starý naslouchači u dveří?

Slepec Ne, ne; nevěděl jsem nic.

Blázen Před chvílkou povídal, že prý slyšel, jak se Aoife vynášela, že neměla nikdy milence než toho jediného; a to byl jediný muž, který ji přemohl v boji.

(Pausa.)

Slepec Někdo se chvěje, blázne! Lavice se třese. Pročpak se třese? Chce nám Cuchulain ublížit? Já jsem to nebyl, kdo ti to řekl, Cuchulaine.

Blázen To se chvěje Cuchulain. Je to Cuchulain, který tak třese lavicí.

Slepec Je to jeho vlastní syn, kterého zabil.

Cuchulain Toť jejich čin, těch bledých v povětří.
Kde? Kde? Kde? Meč můj proti hromu! Ne!
Vždyť byly vždycky ke mně přátelské,
ač rády v kouřící se uhel dmou,
až vzplane — boje však, jež roznítí,
jsou slavné, plní srdce hrdoostí —
ne takové! Ty boje, které jim
jsou milé, staré prsty probudí
a spící struny harf. Nuž, kdo tím vším
je vinen? Bojíte se? Mluvte jen!
Vždyť přijal jsem vás ve svou ochranu
a odměním vás. Dubtach snad to byl?
Měl dávné zášti. Ne — jest u Maevy.
Laegaire byl to! Pročpak mlčíte?
A jaký je to dům? (Pausa.) Teď vzpomínám.

(Stoupne před stolec Conchubarův a mávne mečem, jako by Conchubar seděl na stolci.)

Ty, tys to udělal, jenž seděls tu
a držel staré žezlo královské
jak straka ukradenou lžící. — Ne!
Ne jako straka — jako opice,
jež zemi požívá! A přece jen
byl strakou, neboť uletěl. A kam?
Je venku.

Slepec

Cuchulain

Slepec

Přede dveřmi?

Mezi dveřmi

a mořem.

Cuchulain

Conchubare, Conchubare!

Mám já tvé srdce proklát mečem svým?

(Vyrazí ven. — Pausa.)

Blázen Jde ke králi Conchubarovi. Shrnuli se všichni kolem toho mladíka. Ne, ne, stojí nehnutě. Veliká vlna se žene proti břehu — dívá se na ni. Á! Teď běží dolů k moři, ale mává vysoko mečem, jako by šel do boje. (Pausa.) To byla rána! Dobrá rána!

Slepec Co teď dělá?

Blázen Ó, bojuje s vlnami!

Slepec Vidí na každé z nich korunu krále Conchubara.

Blázen Teď zadal ránu velké vlně! Srazil jí korunu; tal, až pěna uletěla. Teď zase, zase jedna veliká vlna!

Slepec Kde jsou králové? Co dělají králové?

Blázen Křičí a běží dolů k břehu, a lidé vybíhají z domů. Všichni tam běží.

Slepec Říkáš, že všichni vybíhají z domů? To v domech nikoho nebude. Poslouchej blázne!

Blázen Teď upadl! Už zase stojí! Jde dál do hluboké vody. Žene se veliká vlna! Převalila se přes něj. Nevidím ho teď. Zabil krále a obry, ale vlny ho přemohly, vlny ho přemohly!

Slepec Pojď sem, blázne!

Blázen Vlny ho přemohly!

Slepec Pojď sem!

Blázen Vlny ho přemohly!

Slepec Pojď sem, povídám!

Blázen (Jde k němu, ale ohlíží se po dveřích.) Co je?

Slepec Nikde teď nebudou doma. Pojď tam; pojď rychle! Pece budou plné. Sáhne do pecí! (Odejdu.)

DEIRDRE

OSOBY

Hudebnice.

Fergus, stařec.

Naisi, mladý král.

Deirdre, jeho královna.

Posel.

Conchubar, starý král v Uladh, který je dosud silný a statný.

Popravčí.

DEIRDRE

Hospoda v lese. Je to hrubý dřevěný dům; dveřmi a některými okny je viděti veliké rozlohy lesa, nebe se šerí, nadchází noc. Ale oknem po levé straně je viděti husté listí mlází; krajina působí dojmem ticha a osamělosti. Po pravé a po levé straně jsou dveře, a postranními okny je viděti každého, kdo se blíží k některým dveřím, dříve než vejde. Uprostřed je část místnosti oddělena záclonami; záclony jsou zataženy. V držadlech na stěnách jsou nezapálené pochodně. Po jedné straně je stůl se šachovnicí a s figurkami na ní. Na druhé straně místnosti je pánev s ohněm, u níž se choulí dvě ženy s hudebními nástroji po boku: jsou to sličné ženy asi čtyřicetileté. Jiná žena nesoucí strunový nástroj chvatně vejde; mluví stojíc s počátku ve dveřích.

První hudebnice · Znam podle pravdy příběh, poutnice,
jenž v našich zpěvech s bájí splynul tak,
že vše se bájí zdálo. Přišly jsme
v kraj krále Conchubara, a ten dům
je stará hospoda, jež určena
je těm, kdo od moře jdou v králův dům;
v těch lesích vrchy jsou, kde vyrostla
kdys Deirdre královna.

Druhá hudebnice · Ta pověstná,
jež s milencem svým Naisim bloudila
a přátel neměla krom milenců
a lidí blouznivých?

První hudebnice (přistupujíc k pánvi). Tak dvanáct let
teď tomu bude, co král Conchubar
v tom lese na úbočí našel dům,
v něm sličné dítě s chůvou stařenou;
zda dívka byla z rodu lidského

či zplodil-li ji s dcerou královskou
snad v bouři jakýs neviditelný
král vzduchu, nikdo neví, — nepoví,
či byla, proč tu byla skrývána;
než, příliš krásná byla pro štěstí.
Král denně chodil tam, až dospěla;
pak neměl pokoje a počal se
ten Deirdrin příběh. Starý byl ten král.
Tak měsíc před dnem svatby mladý muž
tam přišel: Naisi, Usnův syn, a vzplál
k ní láskou — nebo podle některých
snad ona k němu — pak ji unesl.

Druhá hudebnice

Dost pěkný příběh — kdyby konec měl!

První hudebnice

Pst! Povím více — ale pojdte blíž,
ať mohu šeptat: mluvím o hrozných
a tajných záměrech — jež chová král.
Druhá hudebnice Vždyť nikdo neposlouchá.

První hudebnice

Byla jsem
tam v domě králově, šla za sluhy,
jak vycházeli a zas vcházeli
a vyšívání na ozdobu stěn
a na podlahu čerstvé sítiny
tam nesli na hlavách, a do síně
jsem vešla veliké.

Druhá hudebnice

Mlč, někdo jde!

(Vejde *Fergus*, starý muž, který při následujícím přechází vzrušeně ode dveří k oknu.)

Fergus

Vzkaz od krále jsem očekával zde.
Jste hudebnice podle nástrojů,
a umíte-li lásku velebit

svou písní, jak se zdá — vždyť půvabné
jste ženy — bude vám tu štěstí přát,
neb přijdou dva, než bude noc,
ti lásku svou si vykoupili vším,
co lidem drahé. Chvilka zbývá vám —
nuž, zvažte hudbu smutnou, veselou,
a která víc se líbí milencům,
než Usnův syn a jeho královna
sem vkročí.

První hudebnice

Deirdre se svým milencem!

Fergus

Měl pro mne být tu vzkaz, a pro něj jsem
tak spěchal. Není posel královský
zde pro Fergusa, syna Roghova?

První hudebnice

Fergus

Jsou Deirdre s Naisim syti života?
Váš domov není zde, když nevíte,
že jsou v mé ochraně a že jim král
vše odpustil.

První hudebnice

Nám cesty světa jen
jsou domovem.

Fergus

Pak měly byste znát,
že na světě se mění vše, že zášť
se změní v lásku, láska v nenávisť —
že odpouštějí také králové.

První hudebnice

Je těžko hojit lásku starcovu,
když nezaloží nový rod, — a jest
té lásce rovna jeho žárlivost.

Fergus

Toť pravda. Na svých poutích lecčemu
ses naučila. Bylo obtížné
to vyléčit, a myslil celý dvůr
až na mne, že to nelze; když jsem však
tak neustále na něj naléhal,

přec povolil — je odpuštěno vše;
a vy je uvítáte — vyslovte
tu radost, pro niž nemám výrazu.

První hudebnice Však starci žárlí.

Fergus (jda ke dveřím). Druhem důvěrným

jsem králi, a to také vážilo —
a moudré bylo, že jim odpustil.
A nezbytnost, by mladý, slavný muž
a oblíbený vojsko vedl v boj,
i repot lidu, vlastní králův pud
ho přiměly. Ti dva přec bloudí už
šest let.

První hudebnice A přec jsou starci žárlivi.

Fergus (vraceje se ode dveří). Tím sladší buď váš zpěv: ač stáří jest
tak suché jako kost, ten muž byl mlád.
I mně je třeba hudby; nebýt to
jen hanbou šedinám, hned tančil bych
a zpíval —

(Muži tmavé pleti s podivnými barbarskými šaty a zbraněmi
přecházejí kolem dveří a oken. Přecházejí za sebou jednotlivě
a mlčky.)

— tančil celou hodinu.

První hudebnice že dobré dílo to jsem vykonal.

Hle, u okna — ti černí muži tam
s tou divnou cizí zbrojí vražednou —
ti obcházejí dům už celý den.

Fergus (vyhlížeje). Kdo jste? A odkud? Kdo vás poslal sem?

První hudebnice Nic tobě neodvěti.

Fergus Neslyší.

První hudebnice Mou přímost promiň, ale v očích mých,
jež mnohé země zřely, tamti jsou

jak muži, které k činům vražedným
si berou králové, k nimž jejich lid
se nedá získat slibem, rozkazem,
ni úplatkem.

Fergus Ach — odtud narážky,

že stařec žárlí! Nepatrná věc
vás děsí. Sláva Conchubarova
si každým větrem zboží přiváží.
Snad nesou dračí kůži z Libye
či slonovinu jednorožcovou.

První hudebnice Když ti jsou kupci, pak to zboží znám,
jež králi vezou; záměr vražedný
těž chápu.

Fergus Vražedný? Mluv, jaký tlach
je tohle zas? Ne, nechci slyšet nic.

První hudebnice To může býti život nebo smrt.

Je místnost v domě králově, a tam —

Fergus Buď zticha, nebo vyženu tě. Víc
by mnohý udělal a vězení
či vyhnanství či smrt ti přisoudil,
žes krále tupila.

(Najednou se mírní a mluví přívětivě.)

Je přítel můj,
mám jeho přísahu — jsem spokojen.
Již tolik let znám jeho smýšlení
jak svoje vlastní! Pomlouvat mi ho
zde nesmí nikdo, dokud jsem tu já.
Znám sebe, jeho, vaše myšlenky
tak divné, vzešlé z básní výstředních
a září dávných bájí zalité,

až všední věci se v nich ztrácejí
a všechno podivné v nich pravda jest —
a škoda, kdyby nebylo!

(Jde zase ke dveřím.)

Už jdou!

Teď rychle! Nástroje! Vždyť slyším znít
již dusot kopyt. Spusťte píseň svou!
Co však to bude? Chtěl bych, aby zněl
zvuk hudby z domu, jako zašumí
nám z číše víno. Nuže, spusťte zpěv
z dob dávných, který za to nestojí,
by zůstal v paměti, a přece jest
tím milejší, že jest jen bublinou.
Zpěv o nějakém králi z dávných dob
a o králové jeho zapějte —
snad o Luhgaidhovi — ne, o tom ne —
ten se svou paní bídně zahynul.

První hudebnice (zpívajíc). „Čím pak je to,“ Edain dí,
„do věže když po schodech . . . .“
Fergus Á — to je lepší . . . . Sestoupili už.
Teď, děti, tužte se — jsou milenci!

(Odejde.)

První hudebnice „Čím pak je to,“ Edain dí,
„do věže když po schodech
vzhůru kráčím, když tam zní
větrů hlasný šum a vzdech,
neb když terejů zní skřek
v pustých nebesích — že mám
v hlavě tolik myšlenek,
až z nich do pláče se dám?“

Druhá hudebnice

„Láska,“ praví její druh,
„nicotná je věc, když v ní
nevzbuzuje živý vzruch
přílišné to myšlení.
Je-li polovičatou,
brzo přejde — když se smát
milující nemohou,
do pláče se musí dát.“

(Vejdou *Deirdre*, *Naisi* a *Fergus*, které bylo předtím chvílku
viděti okny.)

Všecky tři hudebnice (najeďnou).

K čemu o Edaině pět,
teď, když hon zas začíná?
Chvalme jabloňový květ,
tis, jenž rudé plody má —
krásu — sílu. — Zmlknout však
lépe bylo. Marně zní
chvála těm, z nichž každý tak
okem druhého se zří!

Deirdre

Dík za zpěv; ustaňte však; rozcuchal
mi vítr vlasy, musím ozdobit
teď hlavu, hrdlo šperky pro toho,
jenž přichází.

Naisi

Tys všecka pobledla

tak jako strachem — není proč se bát.

Deirdre

Ty ženy mají rudé lěidlo,
jež síly, smělosti jim dodává,
ač strachem, trýzní, chladem zbledla tváří.
Nuž, pomozte mi, ženy! Muž můj chce,
bych k tomu projevila důvěru,

jenž přijde dřív, než odvaha v mou tvář
mi vžene ruměnc. Můj manžel vzal
ty rubíny kdys králi v Surracha —
byl krutý, až se třpytným drakem zdál.
A nosíc je, jsem sama se sebou
teď v boji — konám, co můj manžel chce,
a přec se toho bojím — drakem jsem
teď sama sobě.

(Ženy se shrnuly kolem ní. *Naisi* stanul hledě na ni, ale *Fergus*
ho odvádí k šachovému stolu.)

Naisi Posla není tu!

Toť divné, že nás nikdo nevíta.

Fergus Král Conchubar sem posla nevyslal
a přijde sám.

Naisi A proto, že to on,
že králem jest, svůj slib nám nezruší.
Dal slovo — tomu musím věřit já
či ukázat se nehodným, bych žil
zde v domě muže velkého.

Fergus Než král
sem přijde, hrejme v šachy. Není div,
že ona pochybuje — její dům
byl jezevci a lišce doupětem.

Naisi Být dětinským a věřit znamením —
k těm starým šachům při návratu teď
bych nezasedl!

Fergus Pověst o nich jest —
již tolik let tu stojí — podivná
a smutná jakás pověst.

Naisi Jimi hrál
kdys Lughaidh Redstripe se svou manželkou,

jež vždy půl roku rackem bývala —
a hráli v onu noc, kdy zemřeli.

Fergus

Již vím, ta pověst mluví o zradě —
jak zrušen slib a dokončena pout —
líp nevzpomínat!

(*Deirdre* stála obklopena jsouc ženami. Pomohly jí vzít na sebe
šperky, nalíčiti tváře a upravit vlasy. Obrátila poněnáhu svou
pozornost k tomu, co praví *Fergus*.)

Naisi

Pravda-li to jest,

když bylo jasno, že jsou zrazeni,
prý hráli dál a konce čekali
jak chvíle spánku — klidni byli tak,
že sotva zamrkli, když blýskl meč.

Fergus

V svých žilách nemít chladnou mořskou krev,
jsouc ženou, nebyla by hrála tak.

Deirdre

Prý měnivými mraky, shodami,
jež náhodou se zdají, varují
nás Věční.

Naisi

Mraku, stínu snad se bát

by nedobře nám slušelo, když král
nám slovo dal.

Deirdre

Nás nikdo nevíta.

Naisi

Jsmo jeho hosty — řeč, jež jemu snad
by ublížila, ublíží jen nám.

Deirdre

Dům prázdný, když je ukončena pout!
Což takto král, jenž nezamýšlí zlo,
své hosty ctí?

Fergus

On uvítání vám

v svém domě chystá, zařizuje vše,
kam slípku vodní, kachnu divokou,
kam tetřeva na zlaté misce dát.

Deirdre
Naisi

Což neměl posla?

Slova taková
a strachy křivdí starci, který dal
své slovo. Mluvit, myslit nesmím tak
jak ženy, které bdí, když vše šlo spat,
a hůlkou kreslí značky v popelu,
až strach je jímá. — Jsme-li tím, čím jsme,
víc mělo by být klidu v mysli tvé,
než aby stín tě lekal.

(Fergusovi.) Pohleďme,
zda nepřišel snad posel od krále.
Zde nevidíme nic, neb listí zde
nám překáží — snad dál je řidší les.
Jest jenom slušné, neslyšíme-li,
co praví milované rty, když řeč
je pro královské ucho nevhodná.

Fergus

Těm poutnicím jsem musil pohrozit,
sic bylo by jim slovo královo
jen tolik jako všední tlachání
a bláznivé ty jejich výmysly.
Mít o lidech tak nízké smýšlení,
k té milosti bych krále nepřiměl.
Vždy nejlepší jsem věřil o každém
a myslím, že ta víra postačí,
by zjevil zlý svou stránku nejlepší
a by i dobrý povznesl se výš.

(*Naisi* a *Fergus* odejdou. Poslední slova pronášejí, když procházejí
dveřmi. Při následujícím jest je chvíli viděti buď dveřmi nebo
oknem. Přecházejí hovořice nebo hledíce po cestě k domu
Conchubarovu.)

První hudebnice

Mluv bez obalu, tíží-li snad cos
tvé srdce; víš přec — není pochyby,
že nikdy už mé tváře nespatriš.

Deirdre

Rci, milovalas?

První hudebnice

Chceš-li mluvit nám
snad o lásce, jen mluv! Nic na světě
tak milé nebylo jak polibky,
jež na rty se nám vtiskly; v stáří pak
tou vzpomínkou jen žiti budeme.

Deirdre

Byl muž — ten miloval mne. A byl stár.
Já milovat ho nemohla. A teď
se mohu ho jen bát. On sliboval
a přilákal mě zpět; ač rozbírám
ty sliby, nevím, jsou-li poctivé
a dobré či jen pouhým vнадidlem.

První hudebnice

Prý měl tě rád, jak starý lakomec
ten dračí kámen vzácný miluje,
ježž skrývá v pavučinách pod stropem.

Deirdre

Ty myslíš, miloval-li takhle muž
a je-li zklamán, že pak utone
ta láska ve svém vlastním přívale,
že v nenávist se změní, a že král,
jenž nenávidí, dotud špatně spí,
až zabije; a ač se směje den,
že ráno mrtvi budeme.

První hudebnice

Ne tak!

Když milovaný muž mě opustil,
svou bystrou soupeřku jsem vinila,
ne jeho; myslila jsem, dokud mne
má vášeň nepřešla, že kdybych jej

Deirdre
První hudebnice
 si mohla odvést, všecku lásku svou
 mu povědět, že byl by dosud můj.
 Ach, chápu již, co míníš — Naisiho
 král zabije, mne nechá naživu.
 To tys ten smysl dala slovům mým,
 jež řekla jsem jen tak.

Deirdre
 Kdo světem jde
 jak vy a k ochraně má rozum jen,
 nic neřekne jen tak, co nemile
 zní uchu; zmíní-li se o věci,
 pak viděl, slyšel to tak nedávno,
 že nedá mu to, by to neřekl.
 Jen málo víme jistě.

První hudebnice
Deirdre
 Buď jak buď,
 jen rychle mluvte — zapřisahám vás!
 Vždyť, setkala-li jsem se s někým z vás,
 vždy poskytla jsem peněz, potravu
 a tepla.

První hudebnice
 Podivné jsou kameny —
 zlé, kouzelné, jež drakům libyjským
 se vybírají z mozku, ze srdce.

Deirdre
 To je ten horký kámen istainský
 a faneský studený, jež vzbuzují
 i v nepřátelích lásku.

První hudebnice
 Mají moc
 tak velkou, jsou-li všity v záclony,
 jež halí lože svatební.

Deirdre
 Ó, ty,
 jenž hvězdy řídíš, stvořils tělo mé,
 dům útlý, bělostný, a duši mou
 jsi učinil v něm paní — zachraň je!

První hudebnice
 Tak zacloněné lože, zdobené
 až div, jsem zhlédla v domě králově —
 prý přijde nevěsta.

Deirdre
 A tou jsem já?
 Toť horší zrada, než se stala té,
 jež byla rackem — neboť zemřela
 a s prachem svého druha splynula;
 a já mám žít a v loži ležet s tím,
 ježž nenávidím! Kde je Naisi? Ach,
 tak samotna jsem tenkrát nebyla,
 když za manželku si mne zvolil král;
 já ve dne v noci plakala, a on
 pak přišel — teď je hůř.

Naisi (vejde s *Fergusem*).
 Proč volalas?
 Vždyť stál jsem jenom venku před dveřmi.

Deirdre
 Zvěst strašnou, tajemnou jsem slyšela
 o hrozných kouzlech čarodějnických.

Fergus
 Ký div! Tys poslouchala potulné
 ty ženy, které všecko shánějí,
 co svět si povídá.

Deirdre
 Znáám příběh však,
 jenž předčí vše, co svět si povídá.

Naisi
 Mlč, je-li v tom co proti králi snad —
 jsme jeho hosty.

Fergus
 Ne, ať mluví jen;
 znám srdce královo tak jako své —
 klep umím vyvrátit a řekl jsem
 těm ženám, že jde při tom o život.

Naisi
 Klep nesrovnávám s slovem královským.
 Ó, prosím, odpusť jí, neb srdce má

jak plachý pták, jež plní obavou
klec proutěná a ptáčnickova síť.
Což mám snad vidět klec i ptáčníka
a nepromluvit?

Deirdre

Naisi

V horské samotě
jsi rostla, jinak bys už věděla,
že dáme-li si slovo navzájem,
je po starosti, zapomínáme
všech dávných křivd.

Deirdre

Naisi

Deirdre

I když je z toho smrt?
I když je z toho smrt.

Když v tento dům
jsme vešli, měl jsi smrti předtuchu
a když jsi mluvil o mé bledosti,
ty sám jsi zbledl.

Naisi

Slyš, co stařec dí.
Ten všechny sliby, jimž jsme věřili,
má v paměti.

Deirdre

Tak lehce plyne řeč
s tvých rtů — já hájím život tvůj i svůj.

Naisi

Jen poslouvej, on zlatá ústa má,
jak myslí mnozí.

Deirdre

Povím tedy to,
co lépe bylo by vzít do hrobu.
Hle, tvář mou, zružovělou ličidlem,
ty rubíny v mých vlasech, na prsou.
Jen pro něj jsem se takto zdobila,
by touhou po mně vzplál — jen pro krále.
Ta slova ti snad vnušlo šílenství?
Ne šílenství — nač třeba šílenství,
by to se změnilo, co mění se,

Naisi

Deirdre

jak vítr jen se otočí, — či lžou
ty staré předpovědi? Nejsem já
snad žena?

Naisi

Deirdre

Posmíváš se mi.

Což jest
snad posměch v tváři mé a v očích mých
v tom těle, v údech, které přinesly
již tolik strastí? Pohleď na mne, rci,
je posměch, čím se chvěje tělo mé?
Jest žena, které může věřit muž
krom v chvíli půlnoční, když po prvé
ji líbá?

Naisi

Deirdre

Nebylo by podivné —
když ženy mužským srdcím vnučly zlo —
že v nich by nebylo? A myslím přec,
že být já zpolovice dobrá, hned
bych jinak smýšlela, jen kdybychom
teď byli na své lodi na moři.
Nuž na koně — a vstupme na loď zas!
Jsi bloud! Chce bystrou řečí vzbudit jen
tvou žárlivost.

Naisi

Fergus

Deirdre

Což nejsme zrozeni
jen k bloudění? Ty šperky na horách
kdys byly vzaty mečem nevinným,
a na horách jsem vyrostla. Kdo ví,
jak láska snad se změní v údolích?
Lži nemluvím. Pryč k vrchům větrným!
Tu lelek volá výsměšně a pták,
jenž hnízí v údolí.

Fergus

Lid za vinu
vám klade svár, v němž mnohý našel smrt.

Já zjednal mír a zalil žár; teď král,
když přehnete, v tom posměch uvidí,
dům vzplane zas; a kdyby zrádcem byl
naš král, jak myslíte — kde najdete
teď skrýš, když v středu jeho moci jste
a jemu na očích?

Deirdre

Má v moci nás
a jsme mu na očích . . . Pak zbývá mi
jen jedno k záchraně. Tu krásu svou,
jež muži milovanému jen strast
a věčné bloudění jen přinesla,
tu zkazím. Ženy ty mi povědí,
jak vlasy do hola si ostříhat,
pleť ořechovou šťávou začernit
a trnám poškrábat si tvář. Ó, kéž
zvěř lesní rozdrásala tělo mé!

Fergus

Tak, pořád hůře!

Deirdre (Naisimu).

Ať by cokoli
s mou tváří bylo, byla bych to já —
ty strasti nelze jinak ukončit.
Nech dílo bohů neposkvrněno
a vyčkej jejich zkázy — zkáza nám
už nehrozí.

Naisi

(Posel s tmavou pletí přichází k prahu.)

Fergus

Jen klid; hle, u dveří
je posel, stojí na prahu — je zde;
zde jest a na rtech má, co smýšlí král.
Již večere je na stole a král
své hosty čeká.

*Posel**Fergus*

Vše je dobré zas!
Vše v pořádku. Tak byly hlasité

ty vaše pochyby, že málem sám
jsem pochyboval.

Naisi

Zatím, co jsme my
tu byli v pochybách, on v domě svém
nám uvítání chystal.

Deirdre

Královův vzkaz
je nedopověděn.

Fergus

Jen pojdte! Smát
se bude král, že já — ač statečně
jsem hájil — že i já —

Deirdre

Jen počkejte,
on nedomluvil.

Posel

Pozváni jsou Deirdre
a Fergus, Roighův syn, ne zrádce ten,
jenž královnu mu unesl. Je dost,
že jí král odpouští a že ji zas
zve ke stolu a v lože své.

Naisi

Toť zrada!

Fergus

To nevěřím.

Naisi

Jdi napřed, za tebou
já půjdu, před dvořany vyzvu jej,
ať se mi tam či jinde postaví,
kde kromě mečů nikdo mezi nás
se nevmísí, neb pravdu nemluví
mně žádný jazyk — jenom železný.
Jsem královův služebník, rád železným
tím jazykem ti posloužím — ten dí,
necht Fergus, Roighův syn a Deirdre dnes
se dostaví v dům královův — nikdo víc.

Posel

(Odejde a *Naisi* za ním.)

prec žádná královna či milenka
té krásy neměla a nebyla
tak vhodná, aby krále rodila.

Conchubar

Ať říkám cokoli, vše odvádí
tě od jediné vážné věci dál.
Ta žena — vím, že Aoifu velebíš —
tě nenávidí teď a užije

lsti každé, jež by smyčkou hrdlo tvé
ti zadržla — všech vojů užije,
jež mohou zem, již sloužíš, zahubit.

Cuchulain

Ký div! V tom divného prec není nic.
Mně láska byla jen jak polibek
kdes prostřed boje — těžké příměří,
v něž vchází olej s vodou — temná noc
a svíce — horský svah a údolí —
či horké, spěšné slunce s plíživým
a chladným tichošlápkem měsícem —
smír krátký protiv dvou, jež v odporu
jsou třikrát déle již než trvá zde
ta země na svých dávných základech.

Conchubar

Slyš! Aoife s námi válčí — každým dnem
je více nepřátel a na hradby
se ženou prudčeji, a denně ty
zde uvnitř více bouříš; chci-li však
jen mluvit o tom, divá mysl tvá
hned vzletí jako větrem vlašťovka.

(Přede dveřmi objevuje se v modravém přisvitu mořské mlhy mnoho starých a mladých králů; mezi nimi jsou tři ženy, z nichž dvě nesou pánev s ohněm. Třetí při následujícím příkládá občas vonné byliny do ohně, takže vzplane jasnějším plamenem.)

Jen pohleď dveřmi ven — co mužů tam
se sešlo — staří rádci řídící
tu zemi se mnou, mladší králové,
ti tanečníci, hudci, kteří jdou,
když bouříš, za tebou — a všechny ty
jen jedna starost svírá: slíbíš-li
mi poslušnost a zabezpečíš-li
tím zemi jim a jejich rodinám.
Jen zpola králem jsi — jen zpola já;
tvé mocné ruky a tvé žhoucí odvahy
mám zapotřebí — ty mé moudrosti.
Vy mladí ptáci z hnízda ve výši,
vy sokoli, již za mnou vysoko
jste vzlétli, v slunce hleděli — nuž ven!
a s větrem zase poplujeme! Král
chce na mně přísahu, že po vůli
mu budu; od rána už poslouchám
tu písničku — jsem syt. Nuž, do stáje
teď běžte koně zapřahat a vzkazte
hned harfeníkům. Vyhledáme si
tam v lesích zatím rovné místečko
a tančit budeme.

*Cuchulain**Mladý král*

Ó, Cuchulaine,

slož přísahu — to přáním jest nás všech.
To chcete? Jste vy všichni zajedno?
My všichni!

*Cuchulain**Králové**Mladý král**Conchubar*

Učiň, co chce vladař král.

Ti všichni hrozí se té nekázně,
teď když jsou usedlí.

Cuchulain

Což jste se tak
už změnili či nebezpečnějším

jsem já se stal? Ó, ne. Vždyť chápu vše.
 To vy jste změněni. Jste ženati
 a máte děti teď a nelze vám
 jít s mužem, který žije jako pták
 a lítá volně po stromech. Je čas,
 by věk mi zředit krev a uhasil
 v ní divý žár, neb vše se změnilo —
 až na ten žár. — Nuž budu přísahat,
 jak chcete: při měsíci, při slunci
 či při vodě a světle, při vzduchu —
 i sebe závaznější přísahou.

Conchubar

Zde při tom ohni, který v krbu tvém
 i mém byl zapálen; ti starší zde
 mi budou svědky, tobě mladší zas.
 Ty ženy prahy domu očistí
 tím plamenem a dveře domovní
 pak zavrou, jak to káže zvyk, a pak
 ten zpěv z dob dávných tvůrců zákonů
 nám zapějí, by vědmy zahnały.
 Lze spoutat vůli muže přísahou
 — ne zvůli ženy; proto kážou nám
 tu píseň proti zvůli ženské pět,
 jež nejdivočejší je v bytostech,
 jež kouzlem proměňují podobu
 a tajemně se větrem vznášejí.

(Conchubar přistoupil ke svému trůnu.)

Ženy (zpívají po prvních několika slovech hlasem velmi ztlumeným, takže ostatní téměř přehlušují jejich slova).

Kéž ten oheň vyhostí
 čarodějně bytosti,

které mohou králův dům
 rozbořit až k základům.
 Jména, jimiž krb a práh
 zval kdos, zní ve výšinách,
 jimi hnány ženy jsou,
 jež se líbat nemohou —
 jsou jen vánkem vířícím
 ze vzpomínek dýšícím.
 Soškou z hlíny zrobenou,
 v proudy vody vloženou,
 hubí krále; změnit však
 mohou sebe všelijak,
 třebaš v psy — je jimi štván,
 až pak zhyne od svých ran —
 třebaš to byl rozmar jen;
 nebo kouzly omámen
 touhou hnán je za těly,
 která nikdy nezemdlí —
 jindy zase vlídné jsou,
 neboť šťavou kouzelnou
 z tuku, vydobytého
 z jednorožce lítého,
 svlažují si každý oud.
 Bídne musí zahynout,
 ztracen jest a zničen ten,
 za nímž jdou, neb nejvýš jen
 polibky mu vracejí
 šeptající: „Sladčeji
 záští chutnat bude ti.“
 Ruce, v jejichž objetí
 jat byl, točí planoucím

kolem lásky, točí jím,
navrchu až záští je.
Proto ať se napije
čepel mečů z pánve té
šťávy doma vařené,
až pak pánem jediným
krb a práh jen bude jim.

Cuchulain (mluví, zatím co zpívají).

Nuž složím přísahu a zachovám
a teď už, holoubkové, budu tím,
čím chcete. Myslil jsem však, že jste z těch,
kdo cení život, jenž krev rozproudí,
i kdyby krátký byl — že cennější
vám jest, co dáte z vlastní vůle své,
než to, co z přinucení. — Než to vše
je skončeno. — A splním přísahu,
neb co jsem dal, jsem nikdy nebral zpět:
Oj vozu zlomí-li kůň divoký,
je trestán. Mělo by být v přísaze
snad tohle?

(Dvě z žen, pořád při tom zpívajíce, drží pánev nad svými hlavami. Cuchulain napřahuje ruce nad plamen.)

Přisahám, že poslechnu
vždy ve všem Conchubara, zaštitím
vždy jeho děti.

Conchubar

Jednou bytostí
jsme oba, jako jedním ohněm jsou
ty plameny. Já dávám moudrost svou
a беру sílu tvou. Teď do ohně
své meče skloňte, pomodlete se,
by krb a práh vždy věrně bránily.

(*Králové* klečí v polokruhu před oběma ženami a před Cuchulainem, který skloní svůj meč do ohně. Všichni skloní hroty svých mečů do plamenů. Třetí žena stojí v pozadí poblíž hlavních dveří.)

Cuchulain Ó, meče čisté, lesklé, jež nám máte
být víc než žena, přítel, milenka,
svou vytrvalost, pevnou naději,
své přátelství nám dejte! —

(Zpěv se zesiluje a poslední slova zaznívají jasně. Ozve se hlasité zaklepání na dveře a volání:)

Otevřte!

Conchubar Král některý se cestou opozdil.
Nuž otevřte, neb chci, ať každý zví,
že Cuchulain už složil přísahu,
že meče plamen pijou.

(Třetí žena otevře a vejde *mladý muž* s taseným mečem.)

Mladý muž Přicházím
k vám z kraje Aoifina.

(*Králové* vyrazí proti němu. *Cuchulain* se vrhne mezi ně a mladíka.)

Cuchulain Ty meče pryč!
Je samotén, a Aoife daleko.

Mladý muž Sem mezi vás jsem přišel samotén,
bych změřil meč svůj s Cuchulainovým.

Conchubar Jsi šlechtic? Jsi-li z rodu nízkého,
pak můžeš se jen v bitvě smíšené
s ním měřit.

Mladý muž Vázán jsem, že nikomu
své jméno nepovím — a šlechtic jsem.

Conchubar Chci znát tvé jméno, ne tvé závazky.
Zde v sboru nesmíš mluvit, nejsi-li
sám šlechtic.

Odpověz zde vladáři!

*První starý král
Mladý muž*

Já jiných důkazů vám nepodám,
než sokol podává — že není vrabcem!

(Mlčí chvílku, pak mluví ke všem.)

Jen na mne pohlédněte, králové!
I já jsem z toho rodu starého —
mám známky na svém těle, v kostech svých.

Cuchulain

Žes ukázal to peří sokolí,
to postačí; a hrdá je tvá řeč.

Mou přílbu podejte mi! Myslil jsem,
že už je přešlo borce posílat. —

Ten meč s tím pásem stačí. — Vítán jest
mi boj. Zde král mi slíbil moudrost svou;

je netečný však sokol, dokud hlas
své milé neuslyší v doubravě

či dokud nepřítel nespatří

jak skvrnu na slunci. Čím sokolu

je moudrost, když to jasné oko plá

vždy blíže ve vzdušných těch výšinách?

(Podívá se ostře na mladého muže; pak sejde po stupních a chopí
se mladého muže za rameno.)

Pojď do světla!

(Conchubarovi.) Má vlasy takové
jak ona, o které jsem před chvílkou
ti mluvil. Neliší se v nejmenším.

(Mladému muži.) Jsi ze severu. Vlasy takové
tam mnozí lidé mají — narudlé —
tak světle rusohnědé. — Přístup blíž.
a podívám se ještě na tebe.

Je více podobností — bledá tvář —
tak mramorově bledá. — Hochu, proč
jsi přišel? Což se smrti nebojíš?

*Mladý muž
Cuchulain*

Je v rukou bohů život můj i smrt.

To vše jsou pouhá slova — mladická
to řeč. Jsem jejich pluhem, vlačidlem

a pravou silou; ten, jenž v slunci jest,
mé tělo zplodil s ženou smrtelnou,

a prý se zdálo, že on předstihl
i měsíc, a že musí putovat

tím širým nebem, které měl tak rád.

Tak rychle nezlomí ten strom, jenž byl
tak něžně zasazen. — Nuž, ukaž mi

své rámě. Podívám se, budu-li
pak chtít. — To rámě dobré rodiče

sic mělo, mému však se nerovná.

Mladý muž

Ty se mi posmíváš a myslíš si,

že nejsem hoden zápasu. Já přit

se budu jen tím mečem výmluvným.

Cuchulain

Jen zastrč meč svůj; neposmívám se

a chtěl bych, abys mně byl přítelem —

a není-li to pro tvůj chladný zrak,

tvou mysl ohnivou — pak nevím proč.

(Conchubarovi.) Má její prudkost — není člověka

tak vášnivého jak ty bledé ženy.

A u sebe ho nechám, Conchubare,

ať mně ji připomíná v podvečer. —

Ty u nás zůstaneš, a na zubry

a na jeleny chodit budeme;

a až se unavíme, ohně své

si rozděláme u vod, u lesů

či na hoře, kam zrána chodí ty,
jež mění podobu. Král vladař zde
by smích si ze mne tropil, že jsem si
z nich ženu nevybral. Proč věšíš hlavu?
Toť pěkný život! Hlava hrději
se vztyčí v ranním světle — přátelství
se upevňuje v šeru šumivém,
kde řídké ořeší a pěny vln
se stýkají; leč vidím, není už
zde třeba slov, a budiž přítelem
mi od té chvíle.

Conchubar

Nepřišel sem k nám
sám od sebe, leč jménem Aoifiným,
a vyzvav prvního z nás, vyzval tím
nás všechny.

Cuchulain

Nuž, co na tom?

Conchubar

Myslíš snad,

že na tom nesejde, že váží víc
snad rozmar chvilkový a domněnka,
jež lehčí je než vzduch? Ty, nemaje
kdo po tobě by vládl, nemůžeš
tak smýšlet jako já, jenž zanechat
chci trůn svůj nedostupný potupě.
Své dědictví nechť znova upevní
tvé děti jako my, ať zesílí
jim svaly. — Dary dám ti, sám však též
chci něco, hochu — tenhle náramek.
Až budeš starší, skončujeme spor.
Svým přítelem bych nechtěl nikoho
mít spíš než tebe, jehož jméno šlo

*Cuchulain**Mladý muž*

jak vítr světem — Aoifě zdál bych se
však zbabělcem.

Cuchulain

Já dary tobě dám,
z nichž pozná Aoife se vším lidem svým,
že máš je ode mne. (Ukazuje plášť.)

Můj otec dal

mi tohle. Zkoušet chtěl mě. Na úsvitě
se z chladných temnot moře vynořil
a k boji vyzval mne. Než však můj meč
se jeho meče dotkl, řekl mi
své jméno, dal mi plášť a zmizel zas.
Plášť tkaly ženy z kraje pod mořem;
je utkán z rouna vln. Ó, řekni jí,
že strach jsem měl, či řekni jí, co chceš.
Ne, řekni, že jsem slyšel havrana,
jak krákal na severní straně domu,
až strach mě pojal.

Conchubar

Mysl popletla

ti některá z těch vzdušných kouzelnic.

Cuchulain

Ne kouzlo. — Jeho hlava podobna
je hlavě ženy, již jsem miloval.

Conchubar

Ty kouzelnice vzdušné způsobí,
že vzpomínkami omámí nás list.

A neviděny větrem létají
a kouzla vrhají, jež ničí nás.

Cuchulain

Jsou vyškoleny v tomhle úskoku.
Ne, ne — nic nevědního není tu,
a bez viny jsou větry. — Náramek
mi, hochu, dej!

Jeden z králů

Když svolíš, přijmu já

tu výzvu.

Fergus To lotr jakýsi a nepřítel
ho zjednal, by nás s králem znesvářil;
že lhal, to vím, znám mysl královu
tak jako vlastní — pravdu vypátrám.

(Chce jíti za Naisim, ale Deirdre ho zadržívá.)

Deirdre Ne, starče, nejlepší jsi zamýšlel
a vyšlo nejhorší; rad moudrého
jsme poslechli a prohloupili jsme.
Nuž jeď a přiveď svoje přátele!
Jdi, rychle jdi! Král neviděl mne. Spí
snad jeho vášeň, unikneme snad.

Fergus Dřív půjdu za tím Libyjcem a vzkaz
dám králi, aby znal, jak veliké
je nebezpečí, dotkne-li se vás.

(Vejde *Naisi*.)

Naisi Že život sluhy není ohrožen
mou rukou, muž ten věděl — s posměchem
se ohlédl jen po mně.

Fergus Zavolám
své přátele a kosiníky své
a k lodím odvedu vás v bezpečí.
Mé jméno dosud něco znamená.
Buď ochráním vás — ne-li — pomstím vás.

(Vyjde jinými dveřmi.)

Naisi (klidný jako muž, který se povznesl nad život).

Již sklapla pašť a ptáci chyceni;
zde každý z velkých dubů kolem nás
sto mužů skrývá.

Deirdre Ven! — ať zemřeme
či unikneme, dá-li náhoda!

Naisi Vždyť by tě zkrvavenou ode mne
jen odtrhli a zbraně surové
by zkazily tvou krásu; — v komnatě,
bych chtěl, bys zemřela, jak královně
se sluší. Jsi v mé ochraně a zde
je vyčkáme; až na nás přitrhnou,
já odrazím je od dveří a pak
tím šedým ostrím čestnou smrt ti dám.
Deirdre Ty jdi a puť se v boj. Já počkám zde.
Běh života nám přátel nezjednal,
a nezískáme-li jich při smrti,
jsme navždy bez přátel.

Naisi Co pověst dí?

Že Lughaidh Redstripe se svou manželkou
tu při tom šachu na smrt čekali.
Že nic je nespasí, to věděli,
a hráli tedy, jak to po leta
vždy večer činili, a čekali,
až meč je udeří. Toť nevšední
a neslýchaná smrt a vznešený
a krásný konec. Nač bych já, jenž přec
se pro lásku vzdal všeho, umíral
jak v boji starý král, jenž vášnivě
se bije? Nač tak okázalý skon?
Já věrně miloval a nikoho
jsem nezradil. A nepotřebuji
si konec bleskem ozářit a v mříž
své klece s marnou zuřivostí bít.
(K hudebnicím.) Když se svou královnou ten muž zde hrál
tu hru tak vysokou, zda k oslavě
snad byste byly našly nějakou

tu starou píseň? Jasnó bylo by
z ní mělo být, že více než ti dva
už nemiloval nikdo; proto též
že mohli spokojeně sedět zde
a radost ocenit, jež přijde pak.
Prý ani nezbledla ta královna,
když zde tak seděla, a zdálo se,
že říci chce: „Vždyť nic se neděje —
král jenom v šachy hraje s královnou.“
Má pravdu, ač já nejsem zrozena
z těch chladných hrdých vln a horkou krev
mám v žilách svých, a ačkoli jsem já
víc milovala než ta královna,
přec stejně klidně budu v šachy hrát.
Ó, v knihu vložte, pěvkyně, že nám
jen lásky třeba, ač jen poslední
to kapky jsou, jež takto sbíráme,
a všim, co život dal; neb měli jsme
jen málo přátel. — Proto slavte nás,
ten dvojí západ slavte — nechybí
už nic dnu dlouhému a mračnému,
než dobrý konec.

Naisi.

Teď již zapalte
ty pochodně a stíny zažeňte,
neb šerý den se končí.

(Jedna z žen zapálí v ohni pochodeň, projde zvolna kolem hráčů
hrajících v šachy a zvolna zapaluje pochodně zastrčené na
stěnách. Les skoro docela ztemněl, ale na nebi je jasné večerní
světlo, zesilující dojem osamělosti a opuštěnosti.)

Deirdre

Nehrejte
nic smutného. Vždyť v šachy jen hra král

a královna a hudby třeba jim,
jež splývá s představami, neruší
však pozornost, jíž vyžaduje hra.

(Při hře v šachy zpívají hudebnice tuto píseň:)

Láska je věc neskromná,
klid je teprv potom v ní,
stárnoucí když křídla svá
v smavý živel ponoří,
tam, kde hasne starý čas.
Čím hra lásky, těla vznět!
Než den vzejde, zmírá zas.
Proč se ke rtu tiskne ret,
srdce k srdci, splývá dech —
když ty touhy lásky jsou
jenom žízní po věcech,
po smrti jež nastanou?

(Za posledních veršů *Deirdre* vstane od šachovnice a klekne
u nohou *Naisiho*.)

Deirdre

Ne, nemohu tak hrát, jak hrála ta,
jež měla v žilách chladnou mořskou krev.

Naisi

Jsi na tahu. Nuž, pěšce vezmi zas.

Deirdre

Zda pamatuješ se? Tu první noc
tam v lesích, leželi jsme na listí —
když šerý úsvit ptáky probudil,
jsme vzhledli, zřeli listí nad hlavou.
A myslil jsi, že spím, a skloniv se
chtěls políbit mi oči — byly však
už otevřeny. — Skloň se, polib mne —
snad je to naposled už před smrtí.
A po ní něčím jiným budeme,

číms nehynoucím, mrakem, ohněm snad.
A já nic neznám, jen to tělo, jen
to políbení dávné, omamné.

(*Conchubar* přichází ke dveřím.)

Hudebnice Ó, děti, pozor!
Naisi (směje se). Přijal výzvu mou.

Ať živ jsem nebo duchem jen, až den
zas vzejde, zapomenu vše a dím,
že v něm je přece mužnost královská.

(Jde si pro kopí a štít, ale pak vidí, že *Conchubar* odešel.)

První hudebnice On přišel slídit jen, ne bojovat.
Naisi Toť chytrý lovec tedy, ne však král.
Chtěl zvědět, za lov stojí-li, co v past
mu padlo; příliš však se přiblížil —
teď já jsem lovcem. Nejsi muž, jsi zvěř!
Běž do křoví, ty dravče ukrutný!
Teď vše je naopak. Jdu na tebe.

(Vyřítí se za *Conchubarem*.)

Deirdre Máš nůž zde za pasem — ó, dej mi jej.
Hudebnice Ne, netroufám si.

Deirdre Musíš mi jej dát!
Hudebnice A ublížíš-li si, pak zvedí hned,
že máš jej ode mne.

Deirdre (chopí se nože). Vždyť je to nůž
jak každý jiný — obyčejný nůž.

(Jde ke dveřím a vyhlíží.)

Hudebnice Tys vzala mi jej — já ho nedala;
jsou chvíle však, kdy jen věc taková
je naším přítelem.

Deirdre To listí tam
vše zastírá, a stezky, kudy jít,
tu není vidět. Proč tak ticho tam?

(Přejde ode dveří k oknu.)

Hudebnice A kam bys šla?

Deirdre Chci přispět *Naisimu*,
když král by na pomoc zval *Libyjee*.
Třesk zbraní nezní! Přec se srazili?

Hudebnice Slyš, prý jsem moudrá. Zvítězil-li král,
máš ženskou lest — ta mnoho dovede
i u těch, kdo jsou pyšní vítězstvím.
Je stár a má tě rád. Co jeden nůž
by mezi stem tu zmohl?

Deirdre (přistupujíc k hudebnicím). *Zemru-li*
dnes já či *Naisi*, jak nás oslavíte?
A jaká slova k tomu zvolíte?
To bude na vás, neboť po smrti
my mnoho přátel získáme. A vám,
kam přijdete, se dveře královské
vždy šíře otevrou a chudých krb
se znova rašelinou naplní,
když budete mít tohle

(Dává hudebnici náramek.)

Hudebnice na důkaz,
že znáte *Deirdrin* příběh pravdivý.
Vždyť sloužili jste za plat v domě lásky
a vymetali popel, střežli dům.
Ač všecko pro lásku jste trpěli,
přec žili byste znova život svůj.

Deirdre I tuto poslední svou hodinu.

(Vejde *Conchubar* s muži tmavé pleti.)

Conchubar Dva muži, jedna žena — to je spor,
v němž není smíru. Přiveďte ho sem,
jež zvolila, že krásný byl a mlád.

(Černí muži přivedou *Naisiho* zapleteného v síť.)

Naisi Jsem chycen jako ryba nebo pták.

Conchubar „Ty dravče,“ křičel, v slepém vzteku svém
se po mně hnál a padl v tenata;
než k vůli tobě naložili jsme
s ním opatrně, nedotčen je vděk,
jenž vznítit tě. Jsem stár a mírný jsem —
ni vlásku na hlavě mu nezkřívím.

Deirdre Co pravíš? Tys mu tedy odpustil?

Naisi Toť výsměch jen. Co zbývá říci teď,
když ukončen je sedmiletý hon?

Deirdre On pochyb neměl, svedla jsem ho já,
a všechna vina za to, co teď dí,
nechť padne na mne.

Conchubar Má však horkou krev;

než, shodneme-li se, je svoboděn
a nechci za to nic či aspoň nic,
co sám bych vzít si nemohl. Zda král
je na světě, jenž, tak byv uražen,
by jednal jako já a nemstil se?
Ač skoro nastával den svatební,
tys unesl ji; přesto milostiv
chci být. Tys unesl ji, že jsi měl
tu drzou sílu mládí; všecko však

jsem uvážil v těch sedmi letech. Chci
být milostiv.

Toť příliš mnoho slov.

Naisi
Conchubar

Nic nechci umlouvat a žádám jen,
co již mi náleží.

(*Deirdre* se zvolna blíží ke *Conchubarovi* při jeho slovech a upírá
na něj oči.)

Jsi svoboděn,

v můj dům-li *Deirdre* vejde před lidmi,
by viděli, že lsti jsem neužil
ni násilí — až vsadím korunu
jí na hlavu. Jsou dveře dokořán,
a podlahy jsou sítím pokryty,
a v síni svatební jsou záclony,
v nich kouzla působící blaženost,
jež všili lidé slunci příbuzní
a jemu nejbližší, již nemají
v svých žilách krve — jsou-li zranění,
z nich prýští víno — řeči neznají,
jen zpěv. — U vchodu síně svatební
jsou spanilé dvě dcery královské
a drží korunu a roucho.

Ne!

Deirdre

To ne! Vše jiné žádej, jen ne to!
Ó, nech mne u *Naisiho*! Půjďme
až někam na kraj světa. Soužit už
tě nebudeme. — Odpustíš-li nám,
věř, všichni budou tě velebit.
„Je dobrý,“ řeknou si, „a rovného
mu nikde není. *Deirdre* odpustil
a *Naisimu*.“

Conchubar

Což myslíš si, že vás
zas pustím, když jsem prahl sedm let,
to ono zamýšlel, ba s kupci též
se smlouval o kameny, které vše
nám zajišťují, — hlídal vlastní tvář,
by nikdo neuhodl?

Deirdre (Naisimu).

Lépe jest,
když půjdu s ním. Proč měl bys umírat,
když vše lze snést? Můj život skončen jest.
Je lépe svolit. Nač bys umíral?
Ó, Naisi, dlouho živa nebudu!
Jen nemysli, že budu dlouho žít.
Ó, ne, ne! Daleko ty odejdeš
a zapomeneš mne. Mluv, Naisi, mluv,
a řekni, že je lépe, půjdu-li!
Ne, nezeptám se. Nemluv! Na sebe
vše vezmu. Conchubare, s tebou jdu!

Naisi

Což myslíš, že bych život, získaný
tak draze, přijal? Ó, má orlice,
proč marně biješ křídly na skále,
když pustá noc se snáší?

Deirdre (Naisimu).

Lépe tak.
Snad je to těžké, zapomeneš však.
Čím jsem, bys na mne věčně vzpomínal?
Jsou jiné ženy. Byla jedna kdys —
ta dcera krále leodaského —
ta spát mi nedala. Jen promluv s ním
a jasně vylož to, ať pochopí.
A myslí-li, že dál mám žít, rci,
že nechci.

Naisi

Proč mi život nevzali
ti skotští králové, když zabíti
mě chtěli, že jsi byla ženou mou —
proč nevzal si tě nejhorší, než došlo
zde k tomu smlouvání. Má orlice!
Když tohle uděláš a život můj
svým tělem vykoupíš, pak porušen
je zákon lásky, stát tu budu sám
a volat na těch věčných výšinách,
kam nikdy nepříjdeš, jsouc vyhnána.

Deirdre (klekajíc před Conchubarem).

Ač poslechnout bych chtěla, nemohu.
Ó, odpusť! Víím, jsi dobrý. Štědrost tvou
jsem chválit slyšela; ó, odpusť nám,
ač jítí v dům tvůj nemohu. Jen má
je vina. Mne jen měl by stihnout trest.

(Aniž to Deirdre vidí, zacpou Naisimu ústa.)

V té chvíli, když jsem na něj pohlédla,
jsem k němu promluvila; ruce své
jsem k němu vztáhla — Mohl odolat?
On zprvu nechtěl — nelžu — připomněl
mi tebe. Co to pravím? Ruce své?
Ne, rty své. Na rty jsem mu vtiskla rty —
Toť pravda — přísahám — a klesla jsem
mu na prsa a vášněl vznítla,
jež dříme ve všech.

(Conchubar pokyne; odvedou Naisiho za záclonu, aniž to Deirdre zpozoruje.)

Rci, zda odolat
mně mohl? Vždyť jsem měla krásu svou.

Snad bude ti ho třeba — silný jest
a statečný a v radě rozumný;
on sporů nevede při světle svěc,
psy krutě nebije. Jen veselý
je po poháru vína — netřeští.

(Vstane.)

Co dím? Snad bude ti ho potřebí,
neb nemáš nikoho, kdo vládne tak
svým mečem, lidem tak je milován.
A který král to ví, kdy pomoci
mu bude třeba? Myslíš si, že máš
dost lidí. Směješ se. Sám u sebe
se směješ. Praviš: „Conchubar jsem já —
mně potřebí ho není.“ Přijde den,
kdy po něm budeš volat — řekneš si:
„Jen kdyby Naisi žil!“

(Zpozoruje, že Naisiho tu není.)

Kde je? Kam šel?

Kam jste ho poslali? Kde je syn Usnův?

Kde je?

(Přejde vrávoravě k hudebnicím. *Popravčí* vystoupil se zkrvaveným mečem; Conchubar na něj ukáže. Hudebnice zakvílí.)

Conchubar

Ten zrádce, jenž mi ženu vzal,
už nežije. Teď, Deirdre, ke mne pojď!

Je mrtev ten, jenž mužem tvým se zval.

Ó, nech mne! Pusť mě k němu! (Umlkne.)

Pravdu má

král Conchubar. Je mrtev manžel můj.

Nic neznamená žena bez muže,

když nemá sluhů, plátna ve skříních,
šrůt slaniny — a připraven je přec
dům krále Conchubara — půjdu tam.
Je moudré dobrovolně učinit,
co musí být.

Conchubar

Řci, proč tak klidna jsi?

Že budeš klnout, křičet, čekal jsem, —
že padneš na zem, budeš vlasy rvát.

Deirdre (smějíc se). Znáš příliš ženy, abys smýšlel tak;

ač — být já méně hodna touhy — snad
bych tak se tvářila; než jsem to já
a stačí, abys ty zde pánem byl.

Ač slabí tvorové jsme, krutého
cos v nás, a ten, kdo umí prolít krev,

nás získá. Jistě žena byla to,

kdo naučil tě dobýt lásky žen.

Než nedotýkej se mne. Učiním,

co rozkážeš — ne hned však. Vykonat

dřív musím, co je zvykem. Mrtvého
tu uložit a oči zatlačit

a ruce sepnout, nohy narovnat

a polštář pod hlavu mu položit,

vše řádně dokonat; to učiním

teď pro Naisiho, syna Usnova.

Conchubar

To nejde. Nejsi teď už tulačkou,

jsi královnou, a těch, kdo dovedou

ty věci udělat, je plno.

Deirdre (kynouc Conchubarovi, aby ustoupil). Ne!

Ne, ještě ne! Dřív býti nemohu

tvou ženou, dokud není skončeno

vše minulé a není splacen dluh.

Když zemře muž a dluh je nesplacen,
kol lože dlužníkovy chodí duch
a volá: „Tolik dluhuješ!“

Conchubar

Toť lest!

Chceš spatřit ještě jednou jeho tvář.
Proč dával bych tě muži mrtvému,
jenž živému tě vzal?

(Postoupí o krok k ní.)

Deirdre

Toť právě vhod.

Ty k větší vášni strhneš mě než on,
a přece, jsi-li moudrý, dovolíš,
bych na něj pohlédla, jenž býval kdys
tak silný, sličný, s hlavou vzpřímenou,
že ženy mi ho záviděly. Chci
ho vidět v krvi — zohavenou tvář.
Až budeš u mne v síle své, je lépe
když v duchu uzřím tělo zbrocené,
ne obraz milovaný. Ženy, hle!
On slyšel prosbu mou, by milý můj
mne nechal, dokud žil — a přes to vše
mi nevěří. Ó, povězte mu přec,
jak nestálé jsou ženy, jak jim hned
i nejmilejší zmizí z paměti,
když skončen jeho den.

Conchubar

Jen síle své,
již velebilas, důvěruji — ne
tvým úmyslům.

Deirdre (skoro lichotně).

Tak málo žádám jen —
a svolíš — je to první prosba má. —
On odmítl. Vždyť není síly v něm,

má prázdné žíly. Myslila jsem tak.
Mou první prosbu odmítl — mně, mně —
svě ženě. Rozumím mu teď a znám
ten život, jenž mne čeká u něho.
Jen násilím mě zavlče v svůj dům.
A odmítne-li (zasměje se), výsměch stihne jej
a všichni řeknou si: „Hle, žárlivec,
jenž ze zámoří muže vylákal
a zavraždil a přec se strachem chvěl,
když na mrtvého vzpomněl!“

(Sáhne na záclonu.)

Conchubar

Nevím přec,
zda nemáš nuž, zda nejdeš umírat
tam na mrtvole!

Deirdre

Prohledat mě dej,
tak nízko ceníš-li svou královnu.
Mám možná nuž zde skrytý pod šaty.
Kaž někomu z těch černých otroků,
ať prohledá mě. (Chvíle mlčení.)

Conchubar

Deirdre

Jdi se rozloučit.

Nuž, v struny sáhněte a zpívejte,
neb vše je dobré teď, a znáte již
to lože svatební, v němž spočinu,
a muže, k němuž tam se přitulím
v tom úzkém loži, a kde budu spát,
až zaspím kuropění. (Zajde za záclonu.)

První hudebnice

Odešli.

Druhá hudebnice

Již odešli — hrdí nechť spolu v loži svém spí.

První hudebnice

Ač máme zpívat, hlas náš nechť tlumeně zní.
Již odešli.

Druhá hudebnice Stačí jen šeptat teď píseň svou.
První hudebnice Již odešli v lásky své pustinu tajemnou.
Druhá hudebnice Ční mohyla šerá. Mluvit je zbytečné.
První hudebnice Již vznesli se orlové v mračné lože své.

(Křik za scénou. Vejde *Fergus*. U dveří se hromadí množství mužů s kosami a srpy. Místnost je osvětlena září jejich pochodní.)

Fergus Kde je syn Usnův Naisi s královnou?
 Já s tisícem těch kosíků zde
 ho žádám na tobě.

Conchubar Je pozdě již.
 Vše vykonáno. Deirdre již je má.
 Mou královnou je — nevezme mně ji
 už nikdo. Na nejvyšší větev lézt
 jsem musil v bouřích pro to jablko.
 Nuž, clonu odhrňte, ať *Fergus* zví
 z úst jejích vlastních, že jsem zvítězil.

(Odhrnou záclonu. Hudebnice spustí tichým hlasem náрек nad mrtvými.)

Fergus Ne, nevěřím to! Není mrtva — ne —
 a nemohla mi ujít po druhé!
 Je mrtva, králi — nedotkni se jí.
 Když ptáček uletěl, co je tu teď
 než prázdná klec a zamotaný drát?
Conchubar Ne, nechci aby ses jí dotýkal.
 Jste všichni zrádci — všichni proti mně,
 a ona zradila mne po druhé —
 a každý prostý muž svou ženu má,
 jen král ne.

(Hlasité výkřiky venku: „Ať zhyne *Conchubar*!“ — „Kde je *Naisi*?“ a podobné. Černí muži se shrnou kolem *Conchubara* a tasí meče; *Conchubar* však jim káže ustoupiti.)

Zbraní nepotřebuji,
 neb žádný zrádce neodváží se
 mně vstoupit v cestu. Křičte, chcete-li!
 Jsem král a správně jednal jsem, když ji
 jsem zvolil, aby byla královnou,
 a nenechal ji chlapci milenci!